

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

- A. F. OKULOV:
„Sarcini noi în
cercetarea filozofică“
(pag. 3-a)
- Neptun conferă
diplome
de Iuhan Smuul
(pag. 4-a)
- Elina Bîstrițkaia
povestește
de Lev Sergheev
(pag. 9-a)

Pentru orașele de mâine

De curind, și-a încheiat lucrările la Moscova cea de a 6-a sesiune a Academiei de arhitectură a U.R.S.S. În centrul preocupărilor s-a aflat problema locuințelor pentru cele peste 100 de milioane de cetățeni ai Uniunii Sovietice care trăiesc la orașe.

Obiectivul actual al urbanistilor sovietici se poate sintetiza în cuvântul de ordine: fiecărei familii un apartament. Aceasta înseamnă într-un răstimp foarte scurt dublarea sau triplarea fondului imobiliar al orașelor și așezărilor muncitorești. Dar acest ameliator de rapid ritm de construire a locuințelor nu se va desfășura la întâmplare.

Un mare efort va fi făcut de urbanistii sovietici în viitorii douăzeci de ani pentru a limita creșterea marilor orașe (de peste 500.000 de locuitori), pentru desconggestionarea lor, pentru dezvoltarea orașelor mici și urbanizarea localităților rurale.

În jurul marilor centre se vor crea orașe-satelit, înconjurate de o zonă verde. În interiorul raioanelor orașenești vor apărea micro-raioane, grupate de asemenea în jurul spațiilor verzi și dotate cu magazine, teatre, cinematografe, restaurante, cluburi sportive, oficii poștale etc. Mijloacele principale de comunicație vor fi metroul și heliicopterul. În ce privește automobilele, ele se vor opri la hotarele micro-raionului, pentru a feri pe locuitorii lui de zgomot și de alterarea atmosferei cu vapori de benzină.

Asemenea micro-raioane au și început să apară la Moscova, Leningrad, Kiev, Omsk și în numeroase alte orașe. Numai în cursul anului 1960, la dispoziția populației urbane este pusă o suprafață de locuit care depășește 100 de milioane de metri pătrați.

La cea de a 6-a sesiune a Academiei de arhitectură a U.R.S.S., savanții, arhitecții, inginerii și constructorii au întocmit un vast program de cercetări științifice, al căror unic scop va fi de a permite omului sovietic, ziditor al comunismului, să trăiască în condiții din ce în ce mai bune.

Expoziții, expoziții

Zilele trecute, pe străzile Moscovei au apărut niște afișe neobișnuite; pe un fond de benzi perforate se profilează silueta turnului Eiffel. E o reclamă a firmei franceze Bulle care, cu sprijinul Camerei de comerț a U.R.S.S., a deschis în capitala sovietică o expoziție de mașini de calculat. Expoziția se află instalată în Muzeul politehnic, dar pe frontonul acestei clădiri, alături de tricolorul francez, flutură și un alt steag străin și anume cel danez, căci în aceeași clădire e deschisă și o expoziție de aparate electronice și de măsurat din Danemarca.

Sînt două manifestări care marchează încheierea lungului șir de expoziții străine pe care le-a adăpostit Moscova în cursul acestui an.

Anul viitor, numărul expozițiilor străine din capitala sovietică va fi și mai mare. În această ordine de idei cele mai importante manifestări vor fi, fără îndoială, expoziția națională franceză și expoziția comercială și tehnică engleză. Ele vor ocupa, în afară de actualele pavilioane din parcul Sokolniki, și o serie de pavilioane noi, construite special în vederea acestui scop.

Lucrările se și află, de altfel, într-un stadiu avansat. Constructorii depun toate diligențele spre a le termina într-un timp cât mai scurt. Decoratorii, care au făcut în prealabil studii amănunțite, nu așteaptă decît să-și arate arta.

În timpul iernii, clădirile respective și terenul aferent vor adăposti un mare complex de distracții cu tot soiul de atracții și multe plătouri de dans, ce vor chema desigur într-acolo mulți moscoviți, îndeosebi tineri.

Cronicar

Atenție! Nimeni nu mai mișcă!

50
(822)

ANUL XVI

16 decembrie

1960

12 PAGINI

1 LEU

DIMITRIE CANTEMIR, savant, scriitor și om politic

de acad. PEIRE CONSTANTINESCU-IAȘI

Vicepreședinte al A.R.L.U.S.

Zilele acestea s-au împlinit 250 de ani de la urcarea pe tronul Moldovei a lui Dimitrie Cantemir, care a fost în același timp una din cele mai importante figuri culturale din întreaga istorie medievală a poporului român și una din personalitățile de mare reputație europeană a vremii sale. Din punct de vedere politic, el este printre cei dintii care își dădea seama de importanța noului stat din răsăritul Europei, Rusia, ce avea să joace curînd rolul de mare putere. Dimitrie Cantemir a înțeles că pentru poporul român, Rusia însemna ajutor pentru eliberarea de sub jugul turcesc.

Dimitrie Cantemir a fost un istoric de mare erudiție, depășind faza cronicarilor străbucici din Moldova veacului XVII. El aduce o notă nouă în istoriografia română, socotind rațiunea drept factor principal.

Studiind la Constantinopol, a avut posibilitatea să se pătrundă de cultura umanistică a vremii și în același timp să cunoască relațiile imperiului otoman de-atunci. Stăpînea mai bine de opt limbi vechi, occidentale și orientale; avea cunoștințe vaste de istorie, geografie, matematică, filozofie, religie și unele științe ale naturii.

Activitatea literară a lui Cantemir cuprinde două faze; cea mai însemnată este aceea care are loc după stabilirea lui în Rusia. În această fază, accentul a căzut pe lucrările cu caracter istoric, care îi vor aduce renumele de mare învățat european.

Materialul este strîns în mare parte încă de la Constantinopol, dar abia în Rusia își începe Cantemir redactarea celor mai importante lucrări, după ce a fost nevoit să părăsească tronul și să se refugieze în țara vecină ca urmare a bătăliei de la Stănilești dintre turci și ruși, acestia din urmă conduși de Petru cel Mare.

Integrat vieții politice și culturale rusești, Cantemir ia parte la activitatea înnoitoare a lui Petru I, fiindu-i un sfetnic apropiat. El se situează pe linia progresului social al vremii sale, care se realizează în Rusia de-atunci.

Între lucrările sale cele mai importante cităm: „Istoria imperiului otoman”, care, în parte, păstrează pînă azi o valoare științifică; tradusă în mai multe limbi, a fost considerată timp de un veac de întreaga istoriografie europeană.

na ca izvorul cel mai important asupra istoriei turcilor.

Tot atunci Cantemir scrie o minunată monografie „Descriptio Moldaviae” (Descrierea Moldovei), la îndemnul Academiei de științe din Berlin, care-l alege și membru al ei. Apoi „Vita Constantini Cantemirii” — viața tatălui său, domn al Moldovei —; „Hronicul vechimei Moldo-Vlahilor”, scris mai întîi în latinește și, în aceeași limbă, cartea „Evenimentele Cantacuzinilor și Brîncovenilor”.

Cantemir mai are și cîteva lucrări de filozofie, religie și muzică: „Despre sistemul religiei mahomedane”, „Cercetarea naturii monarhiilor”, un mic tratat „Despre conștiință”, „Introducere la studiul muzicii turcești” și o serie de însemnări valoroase din campania din 1722, pe care o întreprinde țarul Petru I în ținuturile caspice-persane.

Amintirea lui Dimitrie Cantemir este legată de istoria culturală a Rusiei și prin faptul că el este tatăl lui Antioh Cantemir, cel dintii mare poet al Rusiei moderne.

Cantemir este figura dominantă a relațiilor culturale romino-ruse dintre 1711 și 1725. Fostul domn al Moldovei a avut o activitate cu totul neobișnuită pe tărîmul scriitoricesc în timpul refugiului său în Rusia, iar pînă sa a slujit în primul rînd cauza eliberării popoarelor supuse turcilor. Cantemir a fost o personalitate puternică, care nu numai că s-a afirmat ca un savant prețuit de întreaga Europă, dar a știut în același timp să se integreze vieții politice și culturale a noii sale patrii. El a sprijinit politica țarului Petru I, această politică legîndu-se de interesele Moldovei. Participă la campania din 1722, cu entuziasmul omului de știință și al exploratorului; și, mai ales, este permanent preocupat de probleme orientale, scriind îndeosebi despre istoria și religia turcilor și căutînd să-i prezinte pe aceștia într-o lumină reală pentru a încuraja pe ruși să pornească la luptă împotriva lor.

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI
GENERAL A.R.L.U.S.
Redacția și administrația: București,
Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.03.10.

BREVIAR

Recent, la Institutul de marxism-leninism de pe lângă C.C. al P.C.U.S. s-a ținut o conferință cu tema: „Figura lui V. I. Lenin în literatură și artă”, la care au participat scriitorii, artiștii plastici, dramaturgii și scenariștii, regizorii și actorii de teatru și cinema, istoricii literari și colaboratorii științifici ai institutului, precum și vechii bolșevici și reprezentanți ai opiniei publice.

Pe marginea celor trei referate prezentate au luat cuvîntul Boris Polevoi, Vera Inber, Lev Nikulin, regizorii Grigori Alexandrov și Mihail Romm, artiștii Mihail Strauh și N. Plotnikov, V. Drizdo — secretara Nadejdei Krupskaia ș.a.

După un turneu de trei luni prin țările Europei occidentale și Republica Populară Polonă, Ansamblul de stat de dansuri populare al U.R.S.S. de sub conducerea lui Igor Moiseev, s-a întors în patrie. Artiștii sovietici au dat 80 de spectacole în 30 de orașe din R.F.G., Elveția, Austria, Olanda și Polonia, bucurîndu-se de mare succes.

În Editura din Stalinabad — R.S.S. Tadjikă — a apărut recent o nouă lucrare, a treia la număr, a lui Hamijdon Nazarov, președintele colhozului „V. I. Lenin” din satul Beșkap. Lucrarea constituie o cronică a uriașelor transformări petrecute în anii puterii sovietice în viața acestui sat.

„Într-un rînd, generalul Tulubiev a dat un bal la Tula. La bal a venit și Lev Nikolaevici Tolstoi. Deodată și-a făcut apariția o femeie necunoscută, într-o rochie neagră de dantelă. Avea un mers ușor, plutit și, cu toate că era destul de plinuță, era foarte grațioasă și bine făcută. „Cine este?” — s-a interesat Lev Nikolaevici privind-o lung. „Doamna Hartung, fiica poetului Pușkin”. „Da-a, înțeleg... ce cirliionți are pe ceafă”. Mai tîrziu au făcut cunoștință și au stat mai mult de vorbă. Nu știu ce au vorbit, dar știu că Maria Alexandrovna i-a servit ca model pentru Anna Karenina”.

Așa relatează Tatiana Andreevna Kuzminskaia, sora mai mică a soției lui Tolstoi, întîlnirea dintre marele scriitor și femeia pe care avea s-o immortalizeze într-una din cele mai mari creații ale lui.

În curînd, Muzeul Armatei Sovietice se va muta într-o nouă clădire, situată în Piața Comunei. Clădirea, prevăzută cu un etaj, va putea primi zilnic 5—6000 de vizitatori. La parter vor fi expuse materiale oglîndind eroismul Armatei Sovietice de la crearea sa și pînă la prima etapă a Marelui Război pentru Apărarea Patriei. Bătăliei de la Stalingrad i se va consacra o sală specială. Cîteva săli de la etaj vor fi închinat drumului străbătut de glorioasele trupe sovietice de la Stalingrad pînă la Berlin. Alte cîteva săli vor cuprinde materiale cu teme: „Armata Sovietică în etapa actuală”, „Lupta poporului sovietic pentru pace” etc. Muzeul va dispune printre altele și de o galerie de portrete ale ostașilor care s-au distins prin merite deosebite față de patrie.

Sculptorul Serghei Konenkov

Un roman al tinerei generații

„Viața obișnuită” descrisă de Sobko este biografia unui tînăr sovietic orfan, Ivan Jelezniak, care-și face intrarea în viață și a cărei personalitate se formează în cursul unei neîntrerupte lupte cu piedicile și greutățile. Rămăs fără nici un sprijin, în afară de pensia ce-o primea de la stat — întrucît tatăl său mort pe front fusese declarat erou al Uniunii Sovietice — și avînd răspunderea creșterii și întreținerii fraților mai mici, Ivan, abia în pragul adolescenței, nu este lăsat să se descurce singur. În față i se pun piedici

părăsește uzina și ajunge în situația de a decada tot mai mult. Dar nici pe el orînduirea sovietică nu-l lasă să se prăbușească definitiv și iremediabil și în cele din urmă tot este salvat ca ființă morală.

Procesul de devenire al omului în societatea socialistă este, așa dar, un neori complicat, sinuos, trecînd prin multe situații cu nepuțință de prevăzut. Meritul cărții lui Sobko este tocmai de a ni-l fi înfățișat în toată multilateralitatea sa bogată și nu ca o plutire senină deasupra piscurilor ascuțite și tăioase ale pasiunilor și slăbiciunilor omenesti. În acest proces

există însă două laturi care, ciocnindu-se în permanență și luptîndu-se între ele, asigură ascensiunea pe o treaptă etică superioară. O latură este

Vitrina

pozitivă și reprezentă noul, spiritul colectivist. Cealaltă este negativă și reprezintă vechiul, spiritul individualist. Ciocnirea dintre aceste două laturi se poate, evident, produce și în conștiința unui singur erou. Sobko, însă, pentru a ilustra într-un chip mai clar procesul de care am amintit, a ipostaziat fiecare latură a procesului printr-un erou și așa se explică faptul că romanul are doi eroi centrali — Ivan Jelezniak și Kirill Sidorenko care evoluează în direcții divergente într-o anumită perioadă de timp, pentru ca spre final să se întîlnească din nou. Refacerea vechii prietenii devine, astfel, simbolică și semnifică că forța societății sovietice e atât de mare încît spiritul individualist, rămășița a vechii societăți, tinde să dispară treptat, datorită muncii de educație exercitate de partid și de organizațiile obștești, deși în lupta pentru anihilarea lui nimeni nu poate fi scutit de dureri, amărăciuni și neazuri. După cum vedem romanul lui Sobko, întocmai întregii literaturi sovietice, este esențialmente optimist. Dar acest optimism nu are nimic de a face cu imaginea paradisiacă a unei realități din placaj și papier-maché, cum ne-au obișnuit filmele americane cu „happy-end”. Optimismul rezidă numai și numai în încrederea scriitorului în forța creatoare a omului, în puțința lui de auto-depășire, cu toate încercările dure prin care este silit cîteodată să treacă.

Vadim Sobko: „O viață obișnuită”, Cartea Rusă — 1960

V. Mog escu

Mișcarea de masă pentru introducerea progresului tehnic

Intrecerea economică dintre Uniunea Sovietică și S.U.A. se desfășoară în condițiile unui puternic avânt al științei și tehnicii. De aceea, rezultatul acestei întreceri este determinat într-o mare măsură de ritmul de asimilare a noii tehnici și a noilor cuceriri ale științei. E un adevăr înțeles și de unele cercuri occidentale, mai clarvăzătoare. Într-un articol recent ziarul „The Financial Times” scria: „Este evident, că eforturile conștiente pe care le face Rusia pentru a întrece occidentalul în domeniul producției pe calea introducerii rapide a automatizării... înseamnă că automatizarea devine „bomba cu hidrogen” a războiului economic”.

În momentul de față, în toate ramurile de producție ale economiei sovietice se desfășoară pe scară largă lucrări de făurire a unor procese tehnologice și a unor mașini de mare productivitate, care să ridice nivelul mecanizării și automatizării producției. E de ajuns să amintim că în ultimul an și jumătate au fost create peste 2.500 de modele noi de mașini și aparate dintre cele mai importante, și că au fost introduse în fabrici și uzine, peste 2000 de linii automate și semiautomate.

Progresul tehnic realizat în toate ramurile economiei naționale a U.R.S.S. este, în bună măsură, rezultatul unei mișcări de masă pentru tehnica înaintată. Formele de promovare a noului care apar necontenit, dovedesc cât de variată este inițiativa maselor în lupta pentru progres.

În cadrul multor întreprinderi au fost create consilii tehnico-științifice, din care fac parte constructori, ingineri, tehnologi, inovatori în producție, reprezentanți ai organizațiilor obștești și oameni de știință. Misiunea acestor consilii este de a face recomandări în cele mai importante probleme ale progresului tehnic, de a scoate la iveală tot ce s-a învechit și trebuie înlocuit. Cât de importantă este munca acestor consilii se poate vedea și din următorul exemplu. Consiliul Uzinei metalurgice din Leningrad a discutat nu de mult proiectele unor noi turbine cu aburi, dintre care una cu o capacitate de 1.000.000 kw. După cum se știe, aproape toate centralele din Rusia țaristă luate la un loc aveau o astfel de capacitate, iar practica mondială a construcțiilor de turbine nu cunoștea încă asemenea mașini. Ceea ce caracterizează metodele de muncă ale acestor consilii este legătura lor strinsă cu opinia publică, antrenarea pe scară largă a tuturor celor care pot contribui la cauza dezvoltării tehnicii.

În marile centre industriale au luat naștere consilii tehnice pe scară orașenească sau raională. Consiliul tehnic al raionului Kalinin din Leningrad, organizat pe secții după ramurile principale ale industriei din raion, examinează comunicările făcute de reprezentanții uzinelor, ai organizațiilor de cercetări științifice și de proiectări în diverse probleme ale progresului tehnic.

Comitetul orașenească de partid din Magnitogorsk a organizat, cu rezultate excelente, un raid de masă pentru mecanizarea și automatizarea producției. În adunările de partid și sindicale, care au precedat acest raid, au fost elaborate măsuri pentru accelerarea progresului tehnic în fiecare loc de muncă.

Mase largi de muncitori au fost antrenate în lupta pentru progresul tehnic cu prilejul reviziei obștești a nivelului tehnic al producției organizată în regiunea economică Sverdlovsk, în urma căreia s-au făcut peste 50.000 de propuneri.

O mișcare originală pentru îmbunătățirea înzestrării tehnice a locurilor de muncă, concomitent cu ridicarea nivelului de cunoștințe tehnice, o constituie „planurile personale de participare la progresul tehnic”. Marea valoare a acestora constă în faptul că arată fiecărui muncitor locul său în lupta pentru progresul tehnic.

Un element nou a apărut și în munca de raționalizare: participarea colectivă la elaborarea propunerilor. În acest sens, astfel de fenomene ca apariția birourilor obștești de constructori, laboratoarele obștești, grupurile obștești de analiză economică înseamnă o ridicare pe o treaptă mai înaltă a mișcării inovatorilor.

Vasta mișcare populară din Uniunea Sovietică pentru cucerirea tehnicii este încă o dovadă a forțelor vitale ale socialismului. Nu de mult, von Braun, cunoscutul constructor german, care conduce activitatea științifică în domeniul rachetelor din America, spunea că rămânerea în urmă a S.U.A. pe tărîmul tehnicii rachetelor este o urmare a faptului că „știința nu a putut deveni accesibilă cercurilor largi, precum și din cauza incapacității de a înțelege nevoile științei și a insuficienței ei popularizării”.

Rămânerea în urmă a țărilor capitaliste este fără îndoială rezultatul dominației economice și politice a capitalului, care manifestă o extremă zgircenie atunci când trebuie să cheltuiască mijloace ce nu asigură în mod direct creșterea beneficiilor. Activitatea de dezvoltare a științei și tehnicii este apanajul unor cercetători subordonați marilor monopoliuri. Controlul monopolist determină direcția cercetărilor științifice: majoritatea lucrărilor și cercetărilor științifice sînt făcute în ramurile militarizate, iar atunci când se aplică producției civile, consecințele sociale sînt de-a dreptul catastrofale.

În Uniunea Sovietică, însă, unde producția este subordonată creșterii nivelului de trai al poporului, introducerea cuceririlor științei și tehnicii în toate sectoarele economiei naționale este o cauză a tuturor oamenilor muncii. Inițiativa noi deschid drum larg perfecționării necontenite a proceselor de producție prin introducerea tehnicii moderne.

B. Comis

Mai întâi a fost pustiul. Apoi, un combinat de celuloză și hirtie, cel mai mare din Orientul Îndepărtat. Apoi, în jurul combinatului a crescut orașul Amursk. Iată trei dintre ziditorii lui. Ne privesc din fereastra unei noi clădiri. Adresa: Amursk, strada Păcii.

A. F. OKULOV: „Sarcini noi în cercetarea filozofică”

Zilele trecute, la invitația Președintelui Academiei R.P.R. ne-a vizitat țara prof. A. F. Okulov, doctor în științe filozofice, director adjunct al Institutului de filozofie din Moscova. A. F. Okulov a sosit la noi în țară pentru a lua cunoștință de activitatea științifică în domeniul filozofiei, și pentru a efectua un schimb de păreri cu cercetătorii români asupra celor mai actuale probleme ale filozofiei.

Multe dintre discuțiile purtate și din părerile exprimate cu acest prilej sînt de un deosebit interes și de aceea le reproducem aici.

Am putut constata, ne-a declarat A. F. Okulov, că în Republica Populară Română în cadrul marilor transformări socialiste din viața politică, economică, socială și culturală, se dezvoltă și frontul cercetării filozofice. Desigur, un deosebit avânt a căpătat cercetarea filozofică în România după Congresul al III-lea al P.M.R., care a făcut o amplă analiză a celor mai importante probleme ale muncii ideologice în etapa actuală și a determinat, cu deosebită claritate, sarcinile ce revin cercetătorilor de pe tărîmul științelor sociale. Deosebit de rodnică mi se pare activitatea filozofilor români desfășurată în ultimii ani în domeniul istoriei filozofiei românești. Apariția în România a trei volume de studii monografice în domeniul istoriei filozofiei reprezintă, fără îndoială, un eveniment important în viața culturală a țării dumneavoastră. Și am mai aflat că în clipa de față, cercetătorii științifici de sub îndrumarea academicianului C. I. Gulian sînt pe cale de a termina un manual de istorie a filozofiei românești, destinat unui larg cerc de cititori.

Am mai putut constata o bogată activitate și în domeniul logicii, în special în cel al logicii dialectice. Și aici mă refer îndeosebi la lucrările academicianului Atanase Joja. În studiul „Elaborarea logicii dialectice de către V. I. Lenin în raport cu evoluția generală a logicii”, academicianul Joja ridică o seamă de probleme foarte interesante. Problemelor logicii dialectice le este închinată și

Convorbire cu directorul-adjunct al Institutului de filozofie din Moscova

lucrarea „Introducere în logica dialectică” semnată de H. Wald. Au început de asemenea să fie tipărite mai multe lucrări privind materialismul istoric. Printre acestea mi-a atras atenția volumul „Studii de materialism istoric”, lucrarea lui Al. Tănase „Necesitate și libertate”, o lucrare colectivă monografică pe cale de a fi terminată, și privind unele aspecte ale dezvoltării conștiinței socialiste a oamenilor muncii din R.P.R. ș.a. Și la Cluj se desfășoară o rodnică activitate de cercetare. Aci sînt studiate teme de mare interes ca „Legătura dezvoltării noii societăți”, „Grăbirea ritmului dezvoltării sociale în condițiile socialismului”, „Intelctualitatea și societatea”, sau „Progresul social și critica concepțiilor sociologice burgheze contemporane”.

Trebuie să mărturisesc, a continuat prof. A. F. Okulov, că întîlnirile pe care le-am avut cu filozofii români ca și cu unii activiști din domeniul științelor sociale atît la București, la Institutul de filozofie și Academiei R.P.R., la școala superioară de partid „Ștefan Gheorghiu”, la Facultatea de filozofie a Universității „C. I. Parhon”, cit și la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj, m-au convins de eforturile care se depun în ce privește intensificarea activității de cercetare și prerdare în direcția legării muncii de cercetare cu viața, cu lupta poporului român pentru construirea socialismului. Nu pot decît să doresc colegilor mei din România ca năzuințele și eforturile lor să se concretizeze în zeci de lucrări cît mai interesante.

— Ce ne puteți spune despre activitatea filozofică din țara dumneavoastră?

Desigur, sînt multe de spus. O trăsătură caracteristică a științei filozofice din țara noastră în ultimii ani este faptul că activitatea filozofică a devenit mult mai intensă, mult mai bogată în lucrări.

În perioada de timp care s-a scurs de la Congresele al XX-lea și XXI-lea al P.C.U.S. s-au petrecut transformări profunde atît în viața economică cît și în cea ideologică a țării

noastre. Faptul că în această perioadă Partidul a ridicat și ridică cu curaj noi probleme în legătură

cu dezvoltarea economiei și culturii, faptul că a înlăturat tot ce era perimat în munca noastră, faptul că desfășoară o luptă intensă împotriva desprinderii muncii științifice de viață, împotriva dogmatismului și bucherismului, toate acestea au determinat în întreaga țară o atmosferă creatoare, au contribuit la activizarea muncii de cercetare științifică în domeniul științelor sociale. În domeniul filozofiei, activitatea a devenit mai variată, mai profundă, mai legată de viață, de sarcinile mărețe pe care le rezolvă astăzi Partidul nostru pe calea construcției desfășurate a societății comuniste.

Ca răspuns la exigențele formulate de partid în ce privește legătura dintre munca de cercetare filozofică și practica construcției comunismului, în Institutul nostru a fost creat un sector special al cărui obiectiv principal este studiul noilor forme de muncă și trai pe baza materialului concret oferit de diferitele centre industriale ale U.R.S.S.

În etapa actuală sarcina noastră principală constă în studierea laturilor, momentelor concrete, specifice diferitelor procese sociale, materiale și spirituale determinate de trecerea societății sovietice la comunism.

— Și acum, ce ne-ați putea spune despre impresiile generale culese în călătoria pe care ați întreprins-o prin țară?

— Am vizitat România pentru prima oară în 1957. De atunci însă a trecut timp și în R.P.R. au avut loc transformări uimitoare. Noile lui construcții au făcut Bucureștiului mai tînăr, mai frumos ca înainte. Contactul cu inima metalurgică a României, Hunedoara, cu obiectivele arhitectonice nu numai ale Bucureștiului, ci și ale Clujului, Constanței, mi-a dovedit că Republica Populară Română se găsește în plin avînt pe drumul construcției socialiste.

Dumitru Nicolae

cercetător principal la Institutul de filozofie al Academiei R.P.R.

Neptun conferă diplome

Iuhan Smuul, unul din cei mai reprezentativi scriitori ai Estoniei de astăzi, e autorul unor valoroase lucrări literare, printre care semnalăm cinci culegeri de poezii, un roman, nuvele, două piese de teatru, un libret de operă și, mai recent, a unui volum de însemnări de călătorie în Antarctica, intitulat „Cartea ghețurilor”.

„Cartea ghețurilor”, din care publicăm aci un fragment, tipărită în Uniunea Sovietică în peste o jumătate de milion de exemplare, și-a câștigat repede prețuirea publicului cititor pentru profundul ei umanism și stilul ei savuros.

Intrucit mă privește, am făcut două încercări neizbutite de a ajunge în apele antarctice. În 1950 am încercat să obțin o delegație pe flota de baleniere „Slava”, în 1953 am mai făcut o încercare și lată că, în sfârșit, abia acum mă aflu în drum spre Antarctica.

Dorința de a vedea meleagurile acestea s-a înfruptat însă mai de mult, prin 1943, când am dat cu ochii pentru prima oară de cartea lui Byrd „Zborul spre Polul Sud”. Acum, ca și atunci, continuă să mă preocupe în primul rând marea, viața de pe navă, și, de ce n-aș spune-o, însăși nava. Căci de toate acestea e strins legată viitoarea-mi carte. În orice caz, cam astea îmi sînt gîndurile. Călătoria are să mă inițieze în tainele mărilor și oceanelor și sper că are să fie destul de lungă pentru a trage din ea toate foloasele. Vom naviga în Atlanticul de nord și de sud, vom trece subtropicalele, tropicalele și prin regiunea așa numitei „urletoare” cuprinse între paralelele 40 și 50 — după ultimele date meteorologice acolo ar bițni, cu furie, de aproape o săptămână furtuni puternice — vom pluti pe Oceanul înghețat de Sud. La întoarcere, ruta va fi prin Oceanul Indian, Marea Roșie, Marea Med erană și Marea Neagră. Așa că, distanța pe care o vom străbate în cursa noastră maritimă va fi aproape egală cu un ocol al Pămîntului. Fără a mai pune la socoteală Marea Mediterană, nava noastră va învada o buclă în jurul Africii, iar nodul buclei va fi, cel puțin pentru mine, Tallinul.

Nu cred că după această călătorie să-mi mai fie prea curînd dor de mare. Dar sînt sigur că nu va trece mă mult de o jumătate de an, un an, sau poate un an și jumătate și voi urca din nou pasarella unei nave, cu valiza într-o mînă și pașaportul în cealaltă. Pentru ca, mai apoi, undeva pe lingă Capul Nord sau, cine știe, pe lingă Insulele Kurile, să-ncep să mă răfuiesc cu mine însumi: „Da' naiba te-a mai adus și pe tîne aici? Altceva mai bun nu puteai născoci?! Te sucești într-una, ca șarpele în țigăie”. După care, ce să-i faci, așa-i omul, să mă jurui: „De azi înainte, băiete, înclăștează-ți bine gînele de uscat, cuprinde cît poți cu mîinile pămîntul drag și nu-l mai părăsi de fel!”

Ce mai noapte! Calda și așa de întunecoasă, încît pe boltă nu poți zări decît cîteva stele stînghere. Așa că, pentru noaptea asta n-aș putea găsi altă comparație mai potrivită decît că e o noapte „a otcuprinzătoare”. În timp ce dincolo de bordajul „Kooperajiei” se zburcume valurile, Vasjukov doarme somnul celor fără de prihană. În schimb de pe culoar răzbate glasul vesel, pișcat de băutura al lui „Neptun”, care tocmai și-a lepădat „odăjdiele”:

— Fiii mei, dragii mei fii!

Încă de pe la orele trei ni s-a comunicat prin radio, nouă celor care treceam pentru prima oară ecuatorul, că sîntem datori să ne înălțăm, fix la orele 16, la bazin, pentru ceremonia botezului. Ceasornicele și ochelarii, glăsuiau instrucțiunile, trebuia să le lăsăm în cabină. Cît despre aparatele fotografice, pe acestea le puteam lua cu noi. Ținuta: îmbrăcăminte simplă de vară, dar elegantă.

Vremea e minunată: adie o briză ușoară și răcoroasă, cum nu se poate mai nimerită pe soarele așa dogoritor. Lingă bazin a fost improvizat un podeț de pe care vor oficia mai marii ceremoniei, iar deasupra-i o platformă de scindură care se balansează într-una. La celălalt capăt al bazinului tronează un butoi mare, acoperit cu tifon: în el se află vinul hărăzit novicilor. Celelalte amănunte sînt mai greu de descris, în orice caz, fotografiile amatori, pasionați la culme de eveniment, au ocupat cele mai bune locuri. S-au cocoțat pînă și pe sarturile catargului din prova. La rîndu-mi, am început să-mi pregătesc „Kiev”-ul.

Și iată că la orele patru precis se iviră pe punte, îndreptîndu-se spre bazin niște făpturi ciudate. Muzicanții, în speță hidrologul Izvekov, meteorologul Lobođan, radiotelegrafistul Sulim și aerologul Maevski, care de care mai vopsiți și purtînd măști, începură să intoneze un marș săltăreț, marșul ceremonial. În fruntea alaiului topăia de zor Talpa Iadului, tartorul tuturor diavolilor, geofizicianul Gubanov, mizerabil din cap pînă-n picioare cu felurite imagini înfățișînd păcatele în care, în rătăcirea lui, poate cădea omul. Purta o pereche de coarne mărte, iar laț-a-i arbora un rinjet dintre cele mai satanice. În urmă-i, pășea semeț Neptun, cu hlamida-i împărătească presărată cu stele, cu coroană pe cap și c-o barbă lungă pînă-n briu. Neptun al nostru nu-i nimeni altul decît Ivan Moiseevici Kuznețov, unul din cei mai vechi, dacă nu chiar cel

mai vechi explorator polar de pe bord. Cu prilejul primei expediții antarctice o făcuse pe kairul, conducînd atelajele trase de cîini, dar acum călătorea în calitate de mecanic. Kuznețovii, nu numai Ivan, ci și frații lui Fedor și Grigori, sînt bine cunoscuți de toți exploratorii. Am aflat că se trag dintr-o familie pripășită pe țărurile nordice ale țării și că nici prin cap nu le-ar trece să se despartă de pămînturile de dincolo de Cercul Polar. Din întreaga ființă a lui Ivan respiră forță, o forță uriașă. Fața-i lată și tăbăcită de vînturi e încadrată de o barbă roșie și rotundă, ochii îi sînt albaștri, iar umerii, cum să zic, îi întrec cam de două

O întâmplare care trebuie immortalizată...

ori în lățime pe ai mei. Doar părul a început să i se mai rărească. Nici că se putea un altul mai potrivit pentru rolul lui Neptun.

După Neptun a apărut șeful ceremoniei, cu niște foi enorme de placaj subțioară, apoi vracul — bunul nostru doctor Schleifer, iar în urma tuturor, după rang, diavolii mai de seamă ori mai de rînd. O clipă cu adevărat înălțătoare mi s-a părut aceea cînd capii alaiului luară loc pe podeț. Cu mutrele lor deochete și trupurile mizgălite în fel și chip, dracii se tolăniră pe bordura bazinului, de unde începură să arunce în jur priviri lacome de fiară.

Și iată că deodată Neptun rupse tăcerea, începînd să declame:

Ce va adus la ecuator?
Sub ce drapel brăzdați oceanul?
Și unde-i cambuzierul-șef?
Dar ăla, cum îi spune... căpitanul?

După care, orchestra improvizată execută aria căpitanului din filmul „Copiii căpitanului Grant”. În acordurile melodiei se ivi pe punte, în ținută de gală și însoțit de ajutoarele lui, comandantul „Kooperajiei”, Iarțevici, care, inclinîndu-se adînc, rosti o cuvîntare de bun venit faldnicului împărat al mărilor, ocrotitorul tuturor navelor, stăpînitorul furtunilor și cîrmuitorul peștilor, crabilor, fermecătoarelor sirene și celorlalte viețuitoare mai mult sau mai puțin fermecătoare ale mărilor și oceanelor. În cuvîntarea lui, comandantul amintă că echipajul e cit de poate de bucuos de întîlnire, că nava călătorește spre Antarctica și că transportă în pinetele ei fel de fel de bunătăți. Permiteți-ne, șef, conștient de grav să trecem ecuatorul, după care maiestatea voastră va primi ca ofrandă din partea cambuzierului vodka, iar din partea celorlalți toată cînstirea și respectul ce vi se cuvine. Și, chiar în clipa aceea zeul mărilor fu servit cu o stacană uriașă de vodka pe care, lacom, o goli dintr-o sorbitură; se pare că vodka îi plăcu, dar șeful ceremoniei nu se putu opri să nu observe cu un aer extrem de nemulțumit, că cei din conducerea expediției sînt mult prea economi și că de asta și tirăsc cu ei, pînă la Antarctica, un contabil Neptun trecu, însă, cu vederea aceste măruntășuri și,

gostînd formula de rigoare, înmînă căpitanului cheia de aur a ecuatorului, coșcoageamite cheie, lungă de peste un metru. După care, la rîndul lui, căpitanul îi înfățișă documentele vasului. În tot acest timp, dracii își roleau nerăbdători ochii în cap, căuțîndu-și prima jertfă.

Deodată, cu toții, și comandantul, și Neptun, și dracii, se traseră ceva mai la o parte. În acordurile unei melodii lente apăru Zina Mării, intruchipată de radiotelegrafistul Iakovlev. Zina, o zină pe cinste, cu părul auriu, șolduri unduioase și brațe dezmiardătoare era învesmîntată în niște pantaloni strîmți și vîrgați confecționați dintr-un tricou marînăresc, care-i ajungeau pînă la pulpe, și într-o rochie care flutura rebel în bătaia vîntului. Ce mai, era o adevărată grație. La început, zina se strădui să mi se înfățișeze ca o intruchipare a virtuții, dar fața ei mărturisea, fără puțință de tăgadă, ce zăcea într-însa. Obrajii îi erau lardați țipător cu roșu, iar cercănele vineții de sub ochi păreau a fi urmare a lătăla a deselor chefuri nocturne. Neptun, de care se apropie să-l sărute se trase înapoi cu spaimă, așa că pecelea amorului împodobi faldnic obrazii lui Okorokov, cel de-al patrulea ajutor al comandantului. După care, Zina Mării rosti cu glas subțirel o cuvîntare, din care deslușirăm că noi, cei de față, desigur foarte oboșiți de îndelungata călătorie pe ape am putea, dacă am vrea, petrece două-trei zile cu ispititoarele ei surate. Și zina își însoți cuvîntarea cu un foarte elocvent și îmbietor joc al ochilor. Apoi, orchestra începu să cînte o melodie din filmul indian „Articolul 420” iar zina să danseze, mai întîi printre diavoli apoi pe podețul așezat deasupra bazinului.

În sfîrșit, se iviră și savanții. Intii și-n intii se plîneră că „Kooperajia” plutește uneori prea încet și că, chipurile, nu li se dă nici o atenție, deoarece nici unul dintre ei nu fusese ales „impelițat”, din care pricină ajunseseră la cheremul diavolilor. După care solii științei arătară că sînt autorii unei disertații scrise la bordul „Kooperajiei” și cerură îngăduința să-și ofere rodul muncii lor majestății sale, Zeul Mărilor, Neptun. Reverențios, Neptun binevoi să primească darul pe care, desfăcîndu-l, descoperi că era o sticlă bine infolosită în cîlți. Dar gustîndu-l conținutul și vînzînd că nu-i decît apă chioară, azvirli scribit sticla peste bord. Vracul împărătesc, doctorul Aumădoare, se apucă apoi, în acordurile unui marș funebru, să-i cerceteze pe savanți. Găsindu-i că nu stau prea bine cu sănătatea, le prescriu cîte o baie în bazin și, asurzii de melodia îndrăcită a unei „Kalinka”, solii științei zburară unul cite unul în bazin. Diavolii își îndeplîneră misiunea cu toată seriozitatea căci, vorba lor, dacă-i botez, botez să fie.

În sfîrșit se iviră, solemn, în acordurile lui „Noi, prieteni, sîntem păsări călătore” și uniforme negre de paradă ale lui Furdețki și Alonin. Cei doi piloți porniră să cînte în struna aviației, după care încercară să-l mituiască pe zeu, bineînțeles cu un clondir. Neptun, însă, se simți jignit și, înfuriat, porunci dracilor să-i expedieze pe dată în bazin, așa cum erau îmbrăcați, în ținută de paradă. Încă de a cădea în apă, Furdețki, un om vinjos, înalt de vreo doi metri, făcu un adevărat salt mortal. Cît despre Alonin, mult mai mic de statură, dracii îl azviriliră cu atîta putere, încît bietul om începu să facă tumb de deasupra apei.

Deodată se porni iar îndrăcita de „Kalinka” și întreaga adunare a diavolilor, jucînd tontoroii, începu botezul general. Se năpustiră la oameni, îi înfăcără de mîini și de picioare și-i zviriliră, unul cite unul, în bazin, care cu capul, care cu picioarele, care cu lața, care cu spatele înainte. Numai cu femeile se purtără ceva mai delicat. Eu, unul, am nimerit în ghearele unor draci destul de fioroși și a trebuit să fiu recunoscător soartei că făcuse bazinul adînc. Pentru că, vă rog să mă credeți! nu-i glumă să zbori deodată în sus și să improști apa de la o înălțime de mai bine de doi metri, după care să nu mai contenești să te tot scuturi și să scuipi apa pe care ai înghițit-o!

După baie, proaspeții botezați ieșeau din bazin pe cealaltă parte, unde-i aștepta fermecătoarea Zina a Mării, cu polonicul de vin, proaspăt scos din butoi.

Întreaga punte capatase o înfățișare cit se poate de amuzantă. De pe zecile de oameni, mai mult sau mai puțin îmbrăcați, apa curgea șiroaie, iar diavolii „Kooperajiei” abia de pridideau să-și facă datoria. Cînd „clienții” de pe punte se mai răriră, diavolii porniră în căutarea celor ce se ascunseră. Și soarta acestora din urmă fu mai mult decît jalnică. Un fugar, înșălăcat de șase diavoli își pierduse pantoful, și topăia într-un picior; și mai erau și alte semne care ne dădeau a înțelege că nu-i de glumit cu diavolii de pe „Kooperajia”.

Seara avu loc o masă festivă, stropită din belșug cu via, după care comandantul ne înmînă diplomele de proaspăt botezat.

Dar, orice piesă are și un epilog. Epilogul zilei de azi a fost serbarea oferită de Neptun și diavolii lui în salonul de muzică. În viața mea n-am asistat la o sărbătoare mai veselă, mai frenetică și, de ce nu, mai diabolică, în adevărată accepție a cuvîntului. Diavolilor și unora dinire oaspeți, Talpa Iadului le-a oferit o băutura călduță și străvezie, iasolită de cite o felioară de pîne garnisită cu castravete și ciuperci. Băutura părea să fie spirt diluat, dar mutrele oaspeților și lacrimile din ochii lor dovedeau că spirtul fusese diluat numai așa, de forță. S-au rostit și toasturi, pe care le-am gustat din plin pentru conciziunea lor, pentru savoare și limpezimea ideilor exprimate. Apoi diavolii s-au apucat să cînte și să joace dansuri rușești; acordeonștii cîntau cu loc, mîinile dansatorilor se agitară de zor, iar picioarele se mișcau așa de repede că abia le puteai urmări. Și tot chiohlanul era dominat de glasul plin de dragoste părăntescă al lui Neptun:

— Fiii mei, dragii mei fii!

Elicea „Kooperajiei” face 130 de turații pe minut, adică de 130 ori pe minut nava mai înaintează cu cite un șoc abia simțit, dar în timpul serbării diavolilor am cunoscut zguduiri mult mai puternice și mai dese.

Iuhan Smuul

Instantanee

O slujbă?... Imediat!

— Sînt lăcătuș mecanic. Ați putea să-mi spuneți cine caută oameni de meseria mea?

— Imediat — a sunat răspunsul unei funcționare îndatoritoare, instalată într-un mic chioșc de pe străzile Moscovei — Allo, Biroul de muncă? Vă rog să-mi comunicați...

Și în câteva clipe lăcătușul mecanic, s-a pomenit cu un teanc de adrese. N-avea decît să-și aleagă locul de muncă.

Dialogul a avut loc într-unul din cele 220 de chioșcuri ale Serviciului de informații din Moscova. Capitala sovietică e un mare centru industrial, în plină și neconținută dezvoltare, cererile de muncitori sînt multe, și, față de ele, ofertele neîndeplătoare. Se înțelege, și la Moscova se practică o metodă încetățenită în toată lumea pentru angajarea de personal: panourile de anunțuri din fața uzinelor, întreprinderilor, a diverselor institute de cercetări științifice, laboratoare ori șantiere de construcții. Și se mai practică și acum. Dar s-a constatat că randamentul pe care-l dă acest sistem e insuficient și de aceea dacă mai e folosit, e mai mult în virtutea unei obișnuințe decît a unei convingeri foarte ferme în eficiența lui. Aceasta, dat fiind că panourile cu anunțuri deasupra cărora scrie: „Se caută” ori „Se angajează” sînt citite numai de cei ce trec pe acolo, adică de prea puțini.

Și între cineva a avut o idee. Serviciile de cadre din întreprinderi și instituții anunță zilnic Biroului de muncă cererile de personal de care au nevoie. Ce se cere? Ingineri constructori, ingineri tehnologi, specialiști în termoficare, din nou ingineri constructori, strungari, frezori, sudori, bucătari, șoferi, dactilografe. Cererile venite din partea întreprinderilor sînt trecute într-o cartotecă, în ordine alfabetică. Iar a doua zi cînd se vor primi telefoane de la chioșcurile de informații, Biroul de muncă va putea răspunde prompt:

— Operator? Caută cinematograful „Mossoviet”. Inginer constructor? Să se ducă la Uzina constructoare de mașini. Poftim adresa și numărul de telefon. Salariul? Da, numai decît...
H. D.

Autodeservire de un tip deosebit

La prima vedere, centrala electrică din Kirovograd nu are nimic special. E o centrală ca toate centralele, în care munca merge bine, iar cetățenii Kirovogradului nu au de ce să se plîngă. De multă vreme nu a mai existat nici o pană, tensiunea este constantă, lămpile, reșourile, aparatele de radio și televiziune își primesc cu regularitate hrana electrică de care au nevoie pentru a-și face slujba.

Dar ne-ar trebui enorm de mult spațiu dacă ne-am apuca să scriem despre toate centralele electrice din U. R. S. S. care merg bine. Din moment ce ne ocupăm de cea din Kirovograd, înseamnă însă că la mijloc e un lucru deosebit. Și, într-adevăr, este! Pentru a-l vedea, este suficient să vizitați una din încăperile centralei. Dar nu în orice zi, ci numai de două ori pe lună. Pare cam misterios? Nu-i nimic, o să vă lămurim numai decît!

Așa dar, iată-l pe reporterul într-una din cele două zile pe lună cînd e interesant de vizitat atelierul. Odată intrat înăuntru, reporterul se uită curios, în dreapta și în stînga. Aparat de tot felul, ampermetri, voltmetri, Indicatoare, manete, manometri... Reporterul privește totul cu obișnuitul respect, amestecat cu teamă, al profanilor, dar nu se poate împiedica să nu-și spună că asemenea lucruri a mai văzut el și la alte... A, ia stai! Ce e asta?

Asta e o masă mare, plasată în mijlocul atelierului. O masă obișnuită. Numai că pe ea, se află un morman de bani. Un morman de bani? Da, un

morman de bani! Trebuie să fie... da, da, pe puțin douăzeci de mii de ruble.

Ce caută averea asta acolo? A cui e? Aha, uite că se apropie cineva de masă. Ia cu grijă câteva bancnote din grămadă, pe urmă se scotocește prin buzunare și scoate de acolo trei ruble și 40 de copeici, pe care le pune pe masă. În cele din urmă, mizgălește ceva pe o hîrtie care se găsește peste teancurile cu bani... și pleacă.

Iată acum și o muncitoare. Face și ea exact același lucru: ia niște ruble, dă niște ruble (mult mai puține), scrie ceva pe hîrtie și pleacă.

În răstimp de o jumătate de oră, după ce a văzut operația aceasta repetîndu-se de câteva ori — mereu cu altcineva — reporterul a înțeles, fără să mai întrebe pe nimeni: oamenii vin și-și ridică chenzina. Masa cu bani e casieria atelierului... o casierie fără casier. Hîrtia e statul de plată, pe care semnează cei ce s-au „autodeservit” cu salariul lor. Bani pe care îi pun înapoi constituie restul pe care îl au de dat. Și nimeni, absolut nimeni, care să supravegheze această delicată minuire a miilor de ruble.

Pe reporter nu îl lasă inimă și îl întreabă pe șeful de atelier:

— Merge bine sistemul ăsta? Nu s-a întîmplat niciodată să apară vreo diferență?

Surîsul lui e mai rapid decît mina care-l maschează:

— Ba da... A apărut o dată o diferență de 6 ruble... În plus! Au rămas pe masă și nimeni nu s-a atins de ele!

Aici, un reporter care se respectă, ar vorbi pe larg despre morala comunistă. Dar acum, reporterul n-o poate face pentru că nu i-a mai rămas decît foarte puțin spațiu și ar vrea să-l utilizeze pentru a da un alt exemplu: la fabrica „Roza Luxemburg” din Kiev, s-au desființat tabelele de pontaj de la intrare. Nu mai există nici un mijloc de control al punctualității muncitorilor. Nu există nimeni care să verifice dacă orele de începere a lucrului sînt respectate...

Și încă ceva: nu există nimeni care să întîrzie!

N. Minei

Lecția de pian a intrat în programul de învățămînt al școlii medii din Marganț (regiunea Dnepropetrovsk)

New York 1960. Sirenele au sunat lung și înfiorător. Alarmă atomică. Lecția se întrerupe, exercițiul de matematică se întrerupe, urmează exercițiul atomic propus de guvern. Rapid, caietele se închid și începe „lecția” — nouă — a „apărării atomice”. Peste școală, urlă încontinuu sirenele. E vîrsta la care se formează urechea muzicală a elevilor; conform instrucțiunilor, toți se furișează sub bănci. E vîrsta la care se formează sensibilitatea artistică, simțul frumosului; ar trebui să se audă primele bătăi de aripi ale fanteziei. Sub bancă se aude de afară sirena și imaginațiile fragede ale copiilor lucrează febril pentru a realiza groaznicul spectacol al New York-ului „bombardat” atomic. Nimeni nu atacă orașul, dar mintea lor e supusă acestui calvar: să-și închipuie „alarmă”, războiul, distrugerea. Stau sub bănci, ghemuși, cu genunchii la

gură, cu sufletul la gură. Așa li se dezvoltă, simțul estetic... Profesoara descalță pantofii cu toc și încalță papucii pe care trebuie să-i îmbrace, conform ordinului emis de guvernanți, în caz de „alarmă atomică”. Pantofii cu toc sînt inadmisibili în condițiile coborîrii în „adăposturile atomice”. De sub bănci elevii chirchiți asistă într-un avînt imaginativ la încălțarea papucilor atomici.

În clipa aceasta, în țara care chipurile „i-ar ataca” — și ca să bagi o ineptie ca asta în capetele oamenilor tineri și virșnici îți trebuie nu fantezie, ci altceva, mirșăvie, prostie — Oleva Tiukalova, o fată de vîrsta celor ghemuși sub bănci în școala new-yorkeză, o elevă a școlii nr. 52 din Moscova, învață să-și îmbrățișeze soțul... Habar n-are cum. Nu s-a gîndit încă la mărițiș, dar în piesa lui Cehov pe care-o pregătește cu colegii la cercul de artă dramatică, Oleva, ca soție a unui director de bancă, trebuie să-și îmbrățișeze soțul și nu știe. Întreaga ei putere de imaginație se îndreaptă spre realizarea acestei scene netrăite în realitate și cu acea vanitate cunoscută în orice adolescență sensibilă — tremură la gîndul că partenerii ei vor ride împreună cu profesoara la fiecare gest nereușit. Dar colegii nu rid; nici unul nu a putut vedea cum e îmbrățișat de soție un director de bancă

— însă fiecare are imaginație, ochi critic și talent. Profesoara de actorie e lingă el. Așa că, extrem de serios, fiindcă seara artistică închinată lui Cehov e o chestiune de prestigiu a cercului lor dramatic și fiindcă în adolescență în toate operațiile de fantezie se pune multă seriozitate, după cum se știe, Oleva și colegii ei învață să joace teatru, să-și închipuie, să trăiască o închipuire.

În timp ce la New York semeni de vîrsta ei sînt împinși criminal spre a trăi o absurditate monstruoasă, la Moscova, la școala nr. 52, Rita Matrosova repetă Dona Ana din „Oaspetele de piatră” al lui Pușkin, iar în clasa alăturată „actoriei” — Tamara Iakovenko începe gamele pianistice înainte de a trece la o sonată beethoveniană. Deși invață și el pianul (la toate celelalte clase muzicale ale școlii — canto,

vioară, instrumente populare se predau pianul și lecții de teorie) fratele Tamarei Iakovenko, Volodea, e aprig pînă la exclusivism în apărarea baianelui său. Tînărul are „ideile” sale în problema utilității umane a instrumentelor și merită a le consemna — în stîngăcia lor chiar — pentru a sublinia pasiunile acestui tîneret îndreptat cu toate pinzele spre frumos. În esență, Volodea e pentru o cît mai largă accesibilitate a muzicii. La nivelul cunoștințelor și preferințelor sale nu vede un instrument mai apropiat de oameni ca baiatul.

Cu baiatul poți fi azi printre turiști, miine printre soldați, diseară printre exploratorii polari. Și argumentul suprem: cei patru soldați eroi cu ce și-au dus zilele în Pacific dacă nu cu baiatul? Dar, indiferent de „divergența” cu fratele ei, Tamara, pianista, consideră muzica viața ei. La 16 ani, cu patetismele vîrstei, eleva moscovită susține că „muzica îmbogățește universul omului”, „muzica îl face mai bun, îi dă putere, noblețe sufletească. Nu știu încă ce voi face după terminarea școlii, dar muzica mă va pasiona cît voi trăi”.

Colega ei, Tamara Pimenova știe însă de pe acum ce va face după absolvire: se va consacra desenului, unei anumite ramuri a desenului, cel al modelelor pentru îmbrăcămîntea oamenilor. Ea vrea ca oamenii să se îmbrace frumos, ca oamenii să trăiască frumos, începînd de la ceea ce le e mai apropiat, de la rochia simplă, de la mătasea acestei rochii. Pasiunea ei s-a dezvoltat tot în școala nr. 52, în cadrul cercului de pictură și desen; viitoarea modeleră a lucrat aici desenele la „Omul din cutie”, la „Logodnica”, la „Ordinul Anna”, la multe schițe de Cehov. Decorația întregii școli aparține celor de la cercul de artă plastică. Iar în clipa aceasta, cînd la New York e „alarmă atomică”, Tamara Pimenova și ceilalți „plasticieni” pleacă în grup la expoziția Kustodieiev. (Nici un eveniment plastic nu scapă acestor elevi).

Totuși, poate să pară ciudat că la școala nr. 52 din Moscova sînt elevi ca Tamara Iakovenko care nu știu ce vor face după absolvire. Nu e o școală de artă? Fata asta care a ajuns la Beethoven și pentru care „muzica e viața ei” nu va deveni pianistă? Nu e sigur. Școala nr. 52 nu e o școală de artă, ci o școală obișnuită de învățămînt general, în care educația estetică atît de largă e introdusă complementar. (În cartierul unde se înalță — nouă, proaspătă — nu se găsește decît o singură școală de artă, dovedită repede insuficientă față de pasiunea estetică a tinerilor din cartier). Toți acești tineri se pregătesc pentru profesiuni în afara artei, dar pentru puterea sovietică a devenit azi foarte important ca o strungărită să încerce din adolescență emoția unei scene de teatru, o ingineră să considere „muzica viața ei”, un geolog să cunoască apariția lacrimii pe un chip de om atunci cînd îi citești ceva frumos, o proiectantă de modele de rochii să ilustreze, din școală, o schiță tristă de Cehov. Se ridică o generație de oameni muncitori — sensibili la frumos, emotivi, plini de imaginație. În timp ce la New York, la aceeași vîrstă a formării sensibilității estetice, a formării simțului muzical, elevii stau sub bănci și ascultă căzînd peste oraș „bombe” pe cît de imaginare pe atît de inepte.

Radu Cosașu

Politica de pace în acțiune: bombardiere transformate în laboratoare aeriene. În fotografia noastră, un astfel de bombardier „angajat”, împreună cu echipajul lui în serviciul aerometeorologic.

Cine vrea să-și dea mai bine seama de ce sînt în stare mîinile omenești, să viziteze neapărat stepa Turgai din Kazahstanul de nord.

Dacă înainte întregului Kazahstan i se spunea „ținutul sălbatic”, stepa Turgaiului avea o faimă și mai proastă. Pînă și nomazii crescători de vițe ocoleau, în nesfîrșitele lor peregrinări, bucată asta de pămînt pustiu, pirjolit. E greu să compari acest trecut cu prezentul.

Acum șapte ani nu exista nimic din ceea ce face azi faima acestor locuri: jerbele de lumină ale orașului Rudnii în plină creștere și compunile gigantice ale combinatului minier, gropile adînci ale minelor și gospodăriile întinse ale sovhozurilor cerealiere, căile ferate și șoselele.

De jur împrejur — viroagă. Omul a trezit la viață pămîntul: și pe acela care i-a dat milioane de hectare de pășuni bune, și pe acela care i-a permis să înființeze aici nenumărate ferme zootehnice; și pe acela care ascundea cu șgîrzenie romurile de minereu.

Natura își ferea cu viclenie bogățiile de priveră cercetătoare a omului. Le-a învelit cu o ploaie groasă cîntărind zeci de milioane de tone de argilă și nisip și le-a pus sub paza unor străjeri cumpliți — geruri aprige, orșite pirjolitice, roșii de musculițe nemiloase, înspăimîntătoare tăcere seculară.

De cîteva ori geologii au venit în stepa Turgaiului, dar zadarnic: urmele zăcămintelor de minereu n-au putut fi dibuite.

A reușit să facă treaba asta un om care avea o cu totul altă profesie, și fără ca măcar să pună piciorul pe pămînt. În primăvara anului 1953, pilotul Mihail Surgutanov a plecat din Kustanai într-o cursă obișnuită. Căuta terenuri prielnice pentru înființarea unor noi sovhozuri. În apropierea râului Tobol, Surgutanov a băgat de seamă că aparatele avionului se comportă într-un chip foarte ciudat, de parcă s-ar fi enervat, iar acul busolei se agita nebunește. Era o anomalie magnetică.

În zborurile următoare pilotul a continuat să urmărească atent fenomenul, apoi le-a dat de știre geologilor.

Sondajele au mers pînă la o adîncime de 300 de metri s-au făcut sute de verificări și experiențe de tot felul, dar în afară de nisip și argilă nu s-a găsit nimic. Natura părea că și-a concentrat toate forțele ca să-și silească pe acești nepoții să dea bir cu fugiții.

A fost și asta o anomalie, își amintește geofizicianul Karp Emelianovici Sorokoletov. Cît sîntem noi, siberienii, de rezistenți și obișnuiți de mici cu furtunile, dar una ca asta n-am mai văzut. La sfîrșitul lui septembrie — cum s-ar zice în plină toamnă — am mers prin stepă două zile și două nopți pînă să ajung la cortul meu. Și nu aveam de parcurs decît trei kilometri.

Șapte sărbători

Geologul șef al combinatului minier, Valentin Karpovici Peatunin a fost distins cu Premiul Lenin ca unul dintre primii descoperitori ai zăcămintelor de minereu din stepa Turgaiului.

Orașul Rudnii s-a născut sub ochii lui Peatunin.

L-am vizitat pe geolog acasă. Răspunzînd la una din întrebările mele, Valentin Karpovici a scos din sertarul biroului un săculeț. Iar din săculeț — un ciob de piatră roșietică: minereu de

magnetită cu un procent de fier care constituie un adevărat record.

— Neprețuită piatră — a mingiat-o ușor Peatunin. — Uite, bucățița asta de minereu a făcut din primul 7 Noiembrie pe care l-am petrecut aici o sărbătoare de neuitat. Toată populația de atunci a viitorului oraș (80 de oameni) s-a adunat la 6 noiembrie 1953 în căminul tăietorilor — unica noastră clădire. Iar bucățița asta de piatră, o fărîmă din comorile fabuloase ale Turgaiului, dobîndită cu atîtea sacrificii de geologi, stătea în vîzul tuturor, într-o vază de sticlă, pe masa prezidiului adunării festive...

În toamna anului 1954 a luat sfîrșit o expediție unică în felul ei. Pentru bunul mers al lucrărilor era absolută nevoie de un tren energetic. Acesta a fost adus din Kustanai. Dar mai departe, pe șantier, n-a mai putut fi transportat, deoarece calea ferată nu numai că nu exista, dar nici măcar nu fusese proiectată. Așa că douăzeci de tractoare, „înghîmîndu-se” în lanț la cîteva sînii uriași, au tras trenul acolo unde era nevoie de el. Peste o sută de constructori, geologi, muncitori, șoferi au însoțit caravana asta neobișnuită. În preajma sărbătorii de 7 Noiembrie trenul a dat energie electrică...

În noiembrie 1955, de la fereastra clubului constructorilor se vedeau grămezi uriașe de pămînt, acoperite cu zăpadă. Opt milioane tone de stîni, extrase în decurs de 10 luni, din măruntăiele pămîntului.

Iar în toamna următoare, unul dintre cei mai buni excavatoriști ai șantierului, Piotr Maximov a scos prima cupă de minereu de fier...

În 1957, în preajma sărbătorii de 7 Noiembrie, la Rudnii s-a înapoiat delegația care a însoțit la Celeabinsk primul transport de minereu local. Oțelarii din Ural au primit ca pe un dar neprețuit garnitura puternică, împodobită cu flori, steaguri și cu portretele celor mai viteji ostași de pe frontul fierului. Peste cîteva zile, alte transporturi erau întimpinate cu urale la Nijni Taghil și la Magnitogorsk...

Noiembrie 1959. La adunarea care a avut loc în sala cinematografului cu ecran panoramic, N. F. Sandrigailo, directorul combinatului minier, a anunțat: „Pînă acum am trimis uzinelor 3 milioane tone de minereu”.

Șapte sărbători. Un septenal patetic al desfășurării „stepei fierului”.

Anul acesta Nikita Sergheevici Hrușciov l-a felicitat călduros pe constructori și montori, cu prilejul punerii în funcțiune a primei tranșe a combinatului de inobilare Sokolovsko-Sarbaiski, unul din cele mai mari din țară. Constructorii și montorii și-au luat angajamentul să dea în exploatare cu trei ani mai devreme gigantica întreprindere.

În fiecare frază, în fiecare gînd, în faptele și planurile locuitorilor orașului Rudnii, se simte pulsul septenalului. Aici totul e în creștere, în mișcare. În producție și în viața spirituală, în

construcție și în traiul de toate zilele. Aici totul trăiește și respiră în ritmul, în amploarea, în dinamismul septenalului.

Generozitate

Rudnii are numai 3 ani, dar este un oraș în toată puterea cuvîntului, cu o populație de 50.000 de oameni. El este mult mai modern, și oferă condiții mai bune de trai locuitorilor săi, decît multe centre industriale vechi. Nu e vorba numai de instalațiile edilitare, de multiplele organizații de deservire curentă a populației sau de numărul instituțiilor de învățămînt și culturale. În privința aceasta, Rudnii n-are nevoie să invoce ca scuză tinerețea lui.

În fiecare oraș sovietic există azi școli-inter-nate. Dar la Rudnii a fost creat un întreg orașel-internat. El grupează cîteva clădiri cu încăperi mari, luminoase — școală, cămin, cantină, sală de sport, club, un mic teatru propriu, camere pentru joc, pentru pregătirea lecțiilor, pentru odihnă. La Rudnii, în diferite raioane, au fost construite trei mari combinate pentru deservirea populației. Poți să alegi acolo o stafă frumoasă, să răsfoiești jurnale de modă, să ceri o consultație, să comanzi o rochie, un costum sau un taior, îți poți repara bicicleta, stiloul sau televizorul.

Dar nu numai asta e important. Mai importantă este însăși atmosfera tinărului oraș, care se face simțită în ritmul impetuos al vieții lui, în bogăția spirituală a oamenilor lui înaripați de țeluri înalte, insetați de creație, de activitate.

— Caracterele tineretului nostru nu se formează în condiții de seră — mi-a spus Volodea Kudinov, secretarul comitetului orașenesc al Comsomolului. — Practica i-a învățat că pentru a te bucura de confortul unei locuințe noi, trebuie să o construiești, pentru a avea apă în deajuns trebuie să instalezi conducte, pentru a respira aer curat, trebuie să sîdești copaci și să-i îngrijești.

Cum își petrece timpul liber tineretul din Rudnii? Metalurgiștii din oraș au înființat un studio cinematografic în care, după cîteva documentare, lucrează acum la un film artistic. Cîțitorii pasionați au pus bazele unui „club al prietenilor cărții”. Tot în felul acesta au luat naștere și „cluburile de discuții”, și seminariile permanente pentru fizicieni și chimiști, și cercurile de arheologie, filozofie, poezie, istorie. În oraș funcționează o universitate populară de cultură, un centru de televiziune, multe cinematografe, sînt foarte frecvente spectacolele de teatru și concertele.

Am aflat și cîți oameni învață la Rudnii: 19.000.

Tineretul din oraș se consacră cu pasiune, muncii, pentru prosperarea patriei, iar patria îi răspunde cu aceeași dragoste și generozitate.

L. Luban

In „ținutul sălbatic”

Un oraș în vîrstă de 3 ani

U.

10.00

Valurile înspumate ale mării și cele șeele talazuri ale oceanului în veacuri omul se străduiește să descopere tainele... Și totuși în secolul al XX-lea, încă să dezvăluie misterul terele pe care mările și oceanele ascund, mult, oricît de ciudat și de misterios a ajuns că cunoașterea și utilizarea decît cele trei sferturi de sferă acoperite de mări și oceane.

Marile abisuri oceanice sînt încă pînă în ziua de azi un mister pentru vanților. Și dacă în trecut oamenii au înregistrat doar câteva exemple, acestea sînt urmările activității științifice și parții unei noi mijloc de cercetare, care permit explorarea lumii necunoscute la o adîncime și cu rezultate mult mai bune decît pînă în ziua de azi. Nu-i singurul îndemn pe om spre mare. Apoi, cînd uriașele rezerve de petrol, gaze, minerale sau organice sînt descoperite în urma științei acestei chemări.

În Uniunea Sovietică științifică echipată pe oceanografice a fost creată o flotă de oceanografe, care a efectuat cîteva expediții, aproape că a încheiat-o în 1942, cînd a fost dat de cotropitorii fașisti în luptă.

Asemenea vasului Nemo

Spre sfîrșitul lui 1953 a venit să întărească activitatea științifică sovietice de cercetare a oceanului. Vorba de „Severean” este un termen marin destinat explorării și cercetării. Două împrejurări, care au făcut din acest eveniment o dată născută.

În primul rînd, „Severean” este altceva decît o navă, este o echipă în sa. Așa se face că un

S.S. 1960

de mile sub mări

urica- De p- pă- fiește eușit mis- Mai omul Luna i, a-

derat ca una din cele mai temute arme, a început să servească cauzei păcii, asemenea unei spade transformate în plug.

Pe de altă parte, „Severeanka” reprezintă un instrument sui-generis folosit de oceanografi deoarece, prin însăși natura lui, submarinul depășește

O taină ce trebuie elucidată

cadru obișnuit al cercetărilor de la suprafață.

Pe bună dreptate, scria anul trecut, publicația franceză „Science et Avenir”: „Un submarin oceanografic?... Dar bine, el există! E submarinul sovietic „Severeanka”, ale cărui probe s-au desfășurat nu de mult. Marele merit al Uniunii Sovietice constă în aceea că a înțeles înaintea tuturor că, limitându-se la studiul suprafeței mărilor, oceanografia riscă să cadă în ridicol.”

Severeanka este, ca să ne exprimăm astfel, o mașină minunată, asemănătoare fantasticului Nautilus al căpitanului Nemo. Utilizarea sa tehnică este însă mult superioară a tot ce a putut imagina geniul lui Jules Verne.

Submarinul este echipat cu cele mai moderne aparate destinate studierii apelor, fundului marin, peștilor și celorlalte organisme acvatice și oferă echipajului și cercetătorilor tot confortul necesar vieții și activității științifice pe care o desfășoară pe fundul mărilor și oceanelor.

Cuvântul tehnicii

Datele privind mediul înconjurător sunt furnizate de un aparat electro-

nic care permite măsurarea temperaturii și salinității apei la orice adâncime. Un fotometru indică luminozitatea lumii submarine; o instalație specială permite la orice adâncime să se ia eșantioane de apă pentru analiză. Pentru studiul fundurilor marine sînt folosite un aparat hidroacustic, un aparat de carotaj precum și fotografierea și filmarea submarină. Pentru depistarea bancurilor de pești, echipajul dispune de două sonde acustice care permit înregistrarea acestora la mare distanță. De asemeni, instalații speciale indică viteza și direcția curenților submarini. Cît despre hublouri, — ochii „Severeankai” —, acestea sînt folosite pentru observații directe și continue. Cu un astfel de ochi era înzestrat și Nautilus. Spre deosebire de el însă, „Severeanka” este dotat cu trei, cite unul de fiecare bord și al treilea în turnul de comandă. „Ochii” sînt echipați cu proiectoare puternice și instalații speciale pentru fotografiere și filmare.

„Severeanka” și-a început activitatea științifică, la 14 decembrie 1958, cînd la bordul ei s-au imbarcat cercetătorii Centrului sovietic de studii ihtiologice și oceanice, și cînd nava a pornit în direcția mării Barentz.

Primele rezultate

„Severeanka” a participat pînă acum la cinci expediții științifice, a parcurs 10.000 de mile, din marea Barentz, Atlanticul de nord și Islanda și pînă în insulele Faer Oer și Jan Mayen.

În marile regiuni în care este pescuit heringul, „Severeanka” a străbătut bancurile de pești pentru a le studia viața și comportarea. S-a stabilit, astfel, că în timpul hibernării, heringii au o activitate foarte redusă. Ei consumă foarte puțină energie, lăsîndu-se țîrîți de curenți, în poziție orizontală. S-a mai constatat că în zorii zilei sau la căderea nopții soiul acesta de pește începe parcă să învie, să se miște. Observațiile vizuale efectuate prin hublouri au permis stabilirea celor mai bune condiții de folosire a uneltelor de pescuit.

Mulțumită cercetărilor efectuate de submarin, au putut fi lărgite și cunoștințele privind biologia altor specii de pești comestibili cum ar fi morunii: densitatea bancurilor în care evoluează ei, reacțiile la diverși factori excitanți, etc.

Se știe că aparatele hidroacustice de detecție a bancurilor de pește constituie un element esențial al echipamentului tehnic al navelor de pescuit moderne. Indicațiile acestor aparate nu permit însă detectarea rapidă a volumului bancului și a speciilor de pește care-l alcătuiesc. Pentru a îndrepta acest neajuns, savanții au început să studieze înregistrările sondelor acustice și să le compare cu observațiile directe, vizuale, în vederea realizării unor unelte de pescuit de mare randament.

În acest scop, „Severeanka” a fost cuplată cu nava de pescuit „Priz”. Pentru observarea prin hubloul superior, deci de jos în sus, a felului cum lucrează pescadorul, submarinul a trebuit să execute o manevră de imersiune extrem de complicată, navigînd dedesubtul vasului de pescuit.

Savanții sovietici de pe „Severeanka” se străduie să descifreze misterele lumii submarine, să îmbogățească cunoștințele despre uriașele întinderi de apă ale mărilor și oceanelor, să pună la îndemîna omenirii nenumăratele comori pe care acestea le ascund în adîncurile lor.

V. Zaițev

conducătorul primei expediții submarine științifice efectuată la bordul navei „Severeanka”.

Gratiile fostei închisori pot să pornească spre topitorie

Se prăbușesc ziduri inutile

Ultimele zile ale închisorii Tagansk

O porțiune uriașă de zid, ciuruită de ciocanele pneumatice și ancorată de un cablu gros de oțel, începe să se clatine, rămîine o clipă suspendată în spațiu, după care se năruie cu zgomot asurzitor la pămînt ridicînd un nor gros, roșietic de praf. Bubuitura acoperă pentru o clipă zgomotul ritmic al compresoarelor, făcîndul să cadă al perforatoarelor, uruitul autocamioanelor basculante încărcate cu moloz. După ce se împărășie praful, pe fundalul cerului senin încep să se profileze contururile unei clădiri pe jumătate dărîmate. Locatarii cartierelor învecinate urmăresc cu uimire „operația”. Nu-i vorbă, mai avuseseră prilejul să vadă cum se dărîmă casele vechi pe locul cărora urmau să fie ridicate clădiri noi, moderne. Acum însă, se petrecea ceva ieșit cu totul din comun: era dărîmată închisoarea Tagansk, „Taganka” — cum i se spune de obicei. Și dacă era dărîmată însemna că nu mai era necesară. „Nu încapă îndoială, își spuneau oamenii, o să apucăm și ziua cînd o să piară și ultima închisoare”.

Ne-am îndreptat spre porțile închisorii, una din cele mai mari temnițe ale Rusiei țariste, veche de peste trei sferturi de veac. Înainte de Revoluție, între zidurile ei erau întemnițați oamenii care luptau pentru o viață nouă. Și tot aici, au răsunit pentru prima oară versurile unuia din cele mai populare cîntece revoluționare din Rusia: „Pășii înainte, tovarăși”. Autorul cîntecului, pe nume Leonid Radin, discipol al marelui Mendeleev și totodată poet și propagandist inflăcărat al marxismului, a fost întemnițat aici, cu toate că era bolnav de plămîni. De altfel, aici a și murit.

Dar, după 1917, Taganka s-a transformat într-un adevărat „bastion” al justiției sovietice care pornise ofensiva împotriva infractorilor de drept comun.

Cînd am vizitat închisoarea, atmosfera ce domnea în clădirea administrației amintea de aceea care se instăpînește toamna în vile. Peste tot era pustiu. Mobilierul, înghesuit în coridoarele înguste, aștepta să fie expedit. Locotenent-colonelul Foma Lobaci, prezentat de unul din funcționari ca directorul închisorii, ținu neapărat să rectifice:

— Fost director, în prezent președintele comitetului de lichidare a închisorii Tagansk.

Apoi, arătînd spre ruinele închi-

sorii, Foma Lobaci prinse să povestească:

— În ultimii ani, n-am folosit întreaga capacitate. În ianuarie închisoarea era pe jumătate pustie, iar la începutul verii nu mai aveam aproape de loc deținuți. Ca să fiu sincer, erau mai mulți funcționari decît arestați.

Ne îndreptarăm apoi spre o celulă cu ușa întredeschisă. Interiorul ei nu corespundea deloc cu imaginea pe care o aveam despre un loc de detenție: la ferestre sînt flori, pe pereți — reproduceri după tablouri, iar pe podea un mic covoraș.

— Aici locuiesc provizoriu cîțiva deținuți eliberați recent, care și-au exprimat dorința de a lucra la demolarea temniței.

Comitet de lichidare, flori în celule, foști deținuți care iau parte la dărîmarea închisorii — e greu de imaginat mărturi mai grăitoare ale faptului că sarcina lichidării criminalității, pusă în urmă de peste 40 de ani de puterea sovietică, este astăzi pe cale de împlinire.

În ciuda pronosticurilor pesimiste ale juriștilor burghezi, care afirmă că infracțiunea e la fel de veșnică ca moartea, în Uniunea Sovietică numărul infractorilor scade cu fiecare an.

Intrucît nu există condamnări politice, a scăzut și mai mult procentul deținuților. La Moscova s-a desființat închisoarea Novinsk, iar acum cîțiva ani — Sretensk. Anul acesta Sovietul orașencesc Moscova a adoptat hotărîrea de a lichida Taganka.

Un tînar blond se apropie de Lobaci ca să-și ia rîmas bun. E fostul gardian Mihail Pijikov, care pleacă să lucreze într-o fabrică, ca strungar în lemn.

În timp ce Foma Lobaci se ocupă de lichidarea administrației închisorii, la celălalt capăt al Moscovei, în piața Maiakovski, arhitecții secției de proiectări nr. 11 schițează planurile de construcție ce urmează a fi înălțate pe terenul fostei închisori. Loc e suficient. Aici vor putea fi construite trei clădiri cu cîte cinci etaje și cîteva sute de apartamente confortabile. Teritoriul pe care s-a înălțat închisoarea se va transforma uimitor și cu timpul Taganka va dispărea din amintirea oamenilor.

S. Susanina

LA PRESIUNI ÎNALTE...

De la 500.000 de atmosfere...

Presiunea este o mărime fizică dintre cele mai surprinzătoare. Cine ar crede, de pildă, că un ac exercită asupra țesăturii o presiune de mii de ori mai mare decât presiunea celui mai greu tanc asupra solului? Aceasta, deoarece forța cu care un corp apasă asupra altuia se distribuie pe întreaga suprafață de contact. Cum suprafața virului de ac este foarte mică, la capătul acului se pot dezvolta presiuni de aproximativ 5.000 de atmosfere!

În ultimii ani, numeroși oameni de știință desfășoară o vastă muncă de cercetare pentru obținerea presiunilor foarte înalte. Cu toate acestea, până nu de mult, succesele se lăsau așteptate, deoarece obținerea presiunilor ultrainalte în laboratoare este una din problemele cele mai dificile ale fizicii moderne. Camerele din oțelurile cele mai dure se pulverizează sub acțiunea presiunilor foarte înalte, iar o fisură cât de mică în peretele de metal, fie ea și invizibilă cu ochiul liber, reduce la zero toate strădaniile specialiștilor. Experiențele devin primejdioase, ca și cum în interiorul camerei s-ar afla închis un explozibil puternic și nu un gaz inofensiv.

Cu toate acestea, oamenii de știință n-au dezarmat. Pornind de la presiunile obținute în virful acului, au fost construite pistoane minuscule cu diametrul de numai 1,5 mm. Folosind pompe cu câteva trepte, fizicienii americani au obținut în felul acesta presiuni care se apropiau de o jumătate milion de atmosfere. Această performanță părea o limită de netrecut cu mijloacele de care dispune tehnica contemporană.

...la 5.000.000 atmosfere!

Iată însă că acum câteva luni, toate agențiile de presă din lume au transmis o știre de mare însemnătate: un grup de fizicieni sovietici au reușit să producă, pentru prima oară în lume, presiunea ultrainaltă de 5 milioane de atmosfere, depășind de zece ori vechiul record stabilit de fizicienii americani.

Pentru realizarea performanței amintite, savanții sovietici au folosit o metodă cu totul originală. Ei au „bombardat” în vid înaintat o placă metalică cu alte plăci, tot metalice, care se deplasau cu viteză „cosmică” de 8 km pe secundă. În urma ciocnirii extrem de violente, aparatele de măsură au înregistrat, pentru o fracțiune de secundă, presiunea ultrainaltă de 5 milioane de atmosfere!

Deși fizica presiunilor ultrainalte este încă o disciplină științifică nouă, savanții au stabilit că substanțele foarte mult comprimate suferă o serie de transformări dintre cele mai neașteptate. Schimbările obținute în structura materiei nu ating numai moleculele, ci chiar atomii, unde între nucleu și electronii periferici există, precum se știe, spații relativ imense. Prin apropierea electronilor de nucleu, sticla devine... solubilă în apă întocmai ca zahărul, hirtia devine transparentă ca sticla și se produce chiar o varietate de oțel prin care se poate filtra apa. Supunând gheața la presiuni foarte mari, s-a obținut o substanță dintre cele mai uluitoare: gheața fierbinte care se topește la +175 grade. În aceleași condiții, fosforul galben se transformă în fosfor negru și izolantii devin buni conducători de electricitate.

Un zar de câteva tone

Dar aceasta încă nu este totul. Savanții presupun că comprimând foarte mult anumite substanțe, orbitele electronilor vor fi distruse și nucleele se vor apropia foarte mult astfel încât se vor obține materii de densitate fantastică. Nu este ex-

Ușor, elegant, practic — un radioreceptor cu semiconductori de fabricație recentă

clus ca, prin intermediul milioanei de atmosfere, savanții să poată obține în viitor o bucată de metal — de mărimea unui zar sau a unei ci-reșe — a cărei greutate să fie de câteva mii de kilograme!

Este de asemenea foarte probabil ca prin intermediul celor 5 milioane de atmosfere realizate de savanții sovietici, grafitul moale și unuros să poată fi transformat în... diamant. Într-adevăr, cel mai dur dintre corpuri — diamantul strălucitor — este compus din aceiași atomi de carbon ca și grafitul moale, negru și mat. Numai așezarea atomilor este alta în cele două corpuri (fizicienii vorbesc de o altă „rețea cristalină”). Savantul sovietic O. P. Leipunski a determinat, în mod teoretic, încă cu două decenii în urmă, temperatura și ultrapresiunea necesară fabricării sintetice a diamantului. Acum, cu ajutorul presiunilor uriașe, toate aceste proiecte vor deveni, probabil, realități concrete.

Se face lumină...
în miezul Pământului

Structura interioară a planetei pe care trăim constituie încă o mare enigmă pentru oamenii de știință. S-a calculat că presiunea crește de la 270 de atmosfere, cit este la adâncimea de 1 km, până la 3.059.700 de atmosfere la adâncimea de 6.370 km. La adâncimea de 2.900 km începe „miezul Pământului”, o sferă cu raza de 3.500 km, a cărei masă reprezintă o treime din totalitatea masei planetei. Despre conformația acestui miez nu existau până de curând date științifice.

Noile cercetări ale oamenilor de știință sovietici îndreptătesc acum concluzia că nucleul Pământului se compune din fier pur. Această concluzie a fost desprinsă pe baza experiențelor întreprinse de un grup de savanți, sub îndrumarea prof. Lev Altșuler, în domeniul comprimării fierului cu ajutorul unor puternice unde de șoc până la presiuni de 5 milioane de atmosfere, mult mai mari chiar decât presiunea din centrul Pământului.

Este neîndoielnic că ultrapresiunile vor contribui la obținerea unor mari succese și în domeniul chimiei organice. Cu ajutorul presiunilor foarte înalte, oamenii de știință speră să producă materiale plastice noi, cu cele mai surprinzătoare proprietăți.

Ultrapresiunea poate fi, așadar, considerată ca un mijloc de înfăptuire a celor mai îndrăznețe visuri ale oamenilor de știință.

● Construcții ● Construcții ● Construcții ●

Uriașul de pe Volga

Un nou gigant al hidroenergeticii sovietice a intrat în funcțiune cu toată capacitatea, odată cu terminarea lucrărilor de montaj a tuturor turbinelor hidrocentralei de la Stalingrad. Acum, marea uzină de pe Volga, cea mai mare din lume, dispune de 21 de turbine cu o putere totală de 2.415.000 kW.

Trăsătura caracteristică a construcției hidroelectrice de la Stalingrad o constituie înalta mecanizare a tuturor lucrărilor. Pe acest imens șantier au lucrat: 2.000 de autocamioane, 102 excavatoare, 20 hidromonitoare puternice, 280 buldozere. Bogata experiență a hidroconstructorilor le-a permis să reducă considerabil volumul lucrărilor pe fiecare kilometru de putere proiectată. Acest lucru apare limpede din următoarele cifre: la construirea mării hidrocentrale americane Grand-Cooley, cu o putere de 1.974.000 kW s-au turnat 8.100.000 metri cubi de beton, la hidrocentrala „V. I. Lenin” de pe Volga, cu o putere de 2.300.000 kW — 7.300.000 metri cubi de beton, iar la hidrocentrala de la Stalingrad — numai 5.470.000 metri cubi.

Constructorii noului nod hidroenergetic au îmbogățit tradițiile constructorilor sovietici. Ultimele din agregatele de bază ale hidrocentralei electrice urmau să dea curent industrial în cursul anului 1961. Dar oamenii au luat-o înaintea timpului. Uriașul de pe Volga a intrat în funcțiune cu un an înainte de termen. El alimentează cu energie Moscova, orașele din regiunea Volgăi și numeroase așezări colhoznice. În curând, electricitatea de pe malurile Volgăi va ajunge până în Donbas.

De la linia barajului se întinde, pe o suprafață de 3.470 kilometri pătrați, Marea Stalingrad. Apele ei vor iriga peste 7.000.000 hectare de pământ.

De acum înainte, agregatele hidrocentralei de la Stalingrad vor produce anual circa 14 miliarde kWh de energie electrică, ceea ce reprezintă de șapte ori mai mult decât se producea în 1913 în toată Rusia.

Calea ferată electrică Moscova-Donbas

Lucrările pentru electrificarea liniei ferate Kursk-Belgorod au fost terminate înainte de termen. Cu aceasta, linia ferată Moscova-Donbas, una din cele mai importante magistrale din Uniunea Sovietică, a fost în întregime electrificată. Lucrările pe linia dublă au însumat peste 1.000 de kilometri și în cursul desfășurării lor au fost aplicate cu succes numeroase metode noi. Electrificarea acestei magistrale reprezintă o nouă victorie a constructorilor sovietici în opera de electrificare a căilor ferate, prevăzută în planul septenal.

Furnalul - amiral

La uzina siderurgică „Lenin” din Krivoi-Rog a intrat în funcțiune cel mai mare furnal din lume. Pentru a ne da seama de amploarea acestei construcții este suficient să amintim că greutatea totală a utilajelor montate trece de 14.000 de tone, lucrările în beton însumează 30.000 metri cubi, iar cele de zidărie — 26.000 tone. Lungimea căilor ferate care deservește furnalul atinge 20 de km. Gigantul de la Krivoi-Rog a fost construit din oțeluri cu rezistență foarte înaltă, ceea ce a permis reducerea greutății construcțiilor metalice cu 23 la sută. Din același motiv, învelișul de protecție al cowperelor, care avea înainte grosimea de 14 mm., a fost redus la 10 mm. Constructorii sint convingeți că la acest furnal se va realiza un coeficient de folosire a volumului util de 0,495. Un asemenea indice n-a fost realizat, până în prezent, în practica mondială. Proceele de producție ale furnalului sint dirijate cu aparatură automată. Aceasta se referă atât la transportul și încărcarea furnalului, cât și la dozarea amestecului la fiecare șarjă.

Furnalul de la uzina „Lenin” este primul dintr-o serie de furnale-giganți cu care vor fi înzestrate întreprinderile metalurgice din U.R.S.S. De aceea, i se mai spune și furnalul-amiral.

Construcția noului furnal a însemnat o strălucită școală de măiestrie, chiar și pentru cei mai experimentați specialiști. Într-un răstimp foarte scurt a fost intruchipată în oțel și beton o schemă nouă, nicidecum și de nimeni încercată.

Un medic... care nu e medic...
exemplu pentru alți medici!

Elina Bistrițkaia povestește

Intrevederea noastră a avut loc la teatrul „Malii” din Moscova, în pauza dintre două repetiții. Gazda, Elina Bistrițkaia, m-a invitat în cabina ei.

— Unde vă simțiți mai „acasă”, în teatru sau în cinematografie?

— În teatru îmi aștept încă rolul.

— Ce repetați acum?

— O piesă foarte interesantă despre lupta de eliberare a poporului cipriot — „Insula Afroditei”. Autorul ei este dramaturgul grec Alexis Parnis. Interpretez rolul englezoaicei Kate Peterson.

— Desigur, o eroină pozitivă.

— Dimpotrivă, un personaj negativ. Dar rolul e foarte interesant.

— Cum vă împăcați cu rolurile negative?

— După părerea mea, a ilustra printr-un personaj negativ ceea ce nu trebuie să fie oamenii sau cum nu trebuie să procedeze, este tot atât de util ca și a prezenta eroi pozitivi. Iată de ce accept cu bucurie ambele genuri de roluri. Evident, numai în cazul cînd e vorba despre un personaj bine conturat și cînd simt că mi se potrivește.

— De cînd lucrați la teatrul „Malii”?

— Aceasta e a patra stațiune de cînd mă aflu aici. În acest răstimp am interpretat trei roluri: Nina în „Castelul din cărți de joc” de O. Stukalov, lady Windermeere din piesa lui Oscar Wilde și Natalia în „Zori de toamnă” de A. Blinov.

E un om curajos și perseverent Elina Bistrițkaia.

Mi-am dat mai bine seama de acest lucru cînd i-am cunoscut amănunțit biografia. În viață și în artă a cucerit totul cu trudă. Cînd a izbucnit războiul avea 13 ani. Împreună cu tatăl ei, medic militar și cu mama sa, care lucrase pînă atunci, la un spital, Elina s-a imbarcat într-un tren sanitar. Foarte curînd, a învățat să facă pansamente răniților și a fost trecută în rîndul surorilor medicale.

În stanița Oblivskaia unde trenul sanitar a staționat mai multă vreme Bistrițkaia a ascultat pentru prima oară vorba domoală a cazacilor, pe care avea s-o redea atât de bine mai tîrziu în film. După terminarea războiului, fata s-a apucat cu seriozitate de învățatură. A terminat școala de șapte ani, apoi s-a înscris la o școală medicală tehnică sanitară. Părinții visau să-și vadă fata medic. Lucrul acesta nu s-a întimplat însă. Cînd a ajuns în anul doi, Elina a înțeles că nu simte nici un interes pentru medicină. Ar fi preferat să se facă inginer metalurgist, geolog

sau chiar radiotelegrafistă. Hotărîrea de a se face actriță i-a venit cu totul pe neașteptate. Și-a dat seama că pe scenă ar avea posibilitatea să intruchipeze oameni interesanți, cu cele mai diferite caractere, să le pătrundă gîndurile și simțămîntele.

Noua preocupare a fiicei lor li s-a părut părinților Elinei lipsită de seriozitate. Cu atît mai mult cu cît fata nu jucase niciodată în vreo piesă, nici chiar în spectacolele școlare. Lucrul care se impunea în primul rînd era să termine școala medie. În familia Elinei exista o lege nescrisă, respectată cu strictețe de toți membrii săi: orice lucru odată început trebuia dus pînă la capăt.

Elina și-a terminat studiile cu calificative foarte bune și a început să lucreze ca soră medicală într-un spital. Timp de doi ani a dus o luptă îndrîjită cu părinții, pentru a-i convinge s-o lase să se prezinte la examenul de admitere al Institutului de artă teatrală din Kiev. E destul de greu să-i convingi pe cei din apropierea ta că ai talent, dacă pînă atunci ei n-au avut niciodată prilejul să-l vadă manifestîndu-se. Dar fata nu și-a pierdut încrederea. Și în cele din

urmă s-a prezentat la examenul de admitere și... a reușit.

Încă în zilele pline de griji și infrigurare ale examenului, Bistrițkaia, împreună cu alți cîțiva candidați a fost invitată să turneze în filmul „Taras Șevcenko”. Părea că totul se rînduiește cum nu se poate mai bine. Desigur, Elina nu interpreta decît un rol de figurantă într-o scenă de masă. Era totuși un „rol”. Din păcate, atunci s-a întimplat lucrul de care actrița își va aduce aminte toată viața. Era în secvența dansului fetelor. Deodată dansul a fost întrerupt și la microfon s-a auzit o voce autoritară: „Fata cu cisme negre să iasă din horă”.

Fata aceasta era chiar Bistrițkaia. (Cînd li se repartizaseră costumele, toate fetele primiseră cisme roșii, dar cînd i-a venit ei rîndul nu mai rămăsese decît o pereche de cisme negre). A fost o adevărată lecție despre valoarea „lucrilor mărunte” în arta cinematografică.

Elina Bistrițkaia în „Zori de toamnă” de Blinov

În anul doi, Elinei i-a fost dat să aibă o nouă confruntare cu aparatul de filmat; de data aceasta i s-a oferit un rol mare, primul ei rol de medic, în filmul „Zile de pace”.

Curînd după absolvirea institutului, Elina a început să joace în trupa Teatrului rus de dramă din Vilnius (R.S.S. Lituaniană). Personajul cu care a debutat pe scenă era tot o femeie-medec, Tania, din piesa cu același nume a lui Alexei Arbuzov. Este, după cît se pare, rolul preferat al Eli-

nei Bistrițkaia. Profesiunea căreia nu i s-a consacrat în viața de toate zilele, i-a fost hărăzită în nenumărate rînduri pe scenă și ecran. Căci Taniei i-a urmat la scurt rîstimp un alt personaj din lumea medicală, sora Klavdia Mihailovna din piesa „Un om adevărat”, apoi doctorița Elisaveta Maksimova din filmul „Poveste neterminată”.

Mi-a făcut deosebită plăcere să citesc cîteva din nenumăratele scrisori adresate actriței de oameni diferiți asupra cărora eroina filmului

a produs o puternică impresie. Iată cîteva rînduri din scrisoarea semnată de un grup de studenți la medicină: „Trebuie să vă mărturisim că ne-am înscris la Institutul de medicină fără a simți vreo atracție deosebită pentru această profesie. Am fi putut tot atât de bine să urmăm cursurile altui institut. Acum, după ce am văzut filmul, sîntem hotărîți să ne consacram cu pasiune misiunii noastre de a fi de folos oamenilor...”

Bineînțeles, cea mai importantă creație a actriței o constituie Aksinia din trilogia „Pe Donul liniștit”. Rolul acesta i-a solicitat actriței întreaga măsură a posibilităților, a talentului ei.

După „Donul liniștit”, Bistrițkaia a mai jucat în „Voluntarii”, iar recent a interpretat rolul unei contese italiene din filmul lui Grigori Alexandrov „Suvenir din Rusia”.

Lev Sergheev

Pagini din istoria cinematografiei ruse și sovietice

II. Drumul spre filmul sonor

Continuînd prezentarea unor momente mai semnificative din istoria cinematografiei ruse și sovietice (primul articol din această serie a apărut în numărul 47 al revistei noastre), vă informăm astăzi despre căutările care au precedat filmul sonor.

Pare oarecum curios să vorbești spectatorilor de azi ai filmelor pe ecran lat, cu sunet stereofonic, ai filmelor cineramice și circoamice, despre „era primitivă” a cinematografiei, despre vremea — destul de apropiată dealtfel — cînd „cea de a șaptea artă” nu reprezenta altceva decît un număr de atracție în spectacolele de iarmaroc.

Cinematografia, atotputernica cinematografie, se limita la începutul veacului nostru la o succesiune de fotografii animate și era în multe privințe copia fidelă a teatrului. Așa cum copilul învață să vorbească de la oamenii mari, în primele sale încercări cinematograful a deprins „vorbierea” de la ruda sa mai vîrstnică și mai apropiată: teatrul. Cei dintii cineaști erau toți oameni de teatru. Era deci firesc ca ei să utilizeze în filmări montările, decourile și costumele specifice scenei. Iată de ce se spune, și pe bună dreptate, că, la începuturile ei, cinematografia a încercat să se strecoare în mod cu totul clandestin în familia artelor sub masca teatrului „mecanic”.

Dar spre deosebire de teatru, noua invenție era lipsită de un atribut de cea mai mare însemnătate: sunetul. Lev Tolstoi, care urmărea cu interes progresele cinematografului, socotea că această „unică și minunată realizare

va duce arta în cele mai îndepărtate sate”, dar arăta necesitatea „unui text vorbit care să înlocuiască imaginile. Cinematograful sonor n-a apărut decît în al treilea deceniu al veacului nostru. Pînă la descoperirea lui, filmul mut înregistrează însă adevărate performanțe, devenind în scurt timp arta cu cea mai mare popularitate. Maeștrii filmului mut au reușit să redea fără cuvinte mișcarea revoluționară a maselor și să investigheze adîncurile psihologiei umane. Inegalabilul Eisenstein avea să descopere un echivalent vizual al fiecărui cuvînt, ceea ce l-a încurajat la un moment dat să reflecteze cu seriozitate la ecranizarea „Capitalului” lui Karl Marx. Dar și acest mare maestru al artei filmului, care descoperea alfabetul limbajului cinematografic, simțea imperios nevoia sunetului.

Evident, rolul de precursor l-a jucat acompaniamentul muzical. Încă din 1905, în cinematografele din Rusia își făcuseră apariția pianisti care în timpul proiecției filmului improvizau melodii inspirate de cele ce se desfășurau pe ecran. Mai tîrziu, locul pianistilor l-au luat fanfarele, apoi orchestrele de coarde și chiar orchestrele simfonice. La un moment dat, anumiți compozitori au început să scrie partituri muzicale pentru diferite filme, lucru ce a

contribuit în multe cazuri la îmbogățirea conținutului acestora.

În 1911, a rulat pe ecranele rusești primul film de lung metraj din istoria cinematografiei (2.000 m. de peliculă), intitulat „Apărarea Sevastopolului”. Muzica filmului aparținea compozitorului G. Kazacenko. În timpul proiecției acestui film ce evoca istoria războiului Crimeei, spectatorii puteau auzi pe lîngă acompaniamentul muzical, tropot de copite și bubuituri de tun, reproduse, la momentul potrivit, în spatele ecranului.

Dar cea mai dificilă problemă o constituia reproducerea vocilor omeniești. În America și Franța, în Germania și Rusia se lucra simultan la înregistrarea pe plăci fonografice a replicilor rostite de către actori și la sincronizarea acestor replici cu imaginile respective. Sincronizarea se făcea prin punerea în funcțiune a gramofonului, cu ajutorul unui mecanism de ceasornic sau prin alte complicate sisteme de semnalizare. În cazuri izolate aceste experiențe au dat rezultate, dar ele cereau atîtea eforturi și dădeau naștere la atîtea complicații, încît au fost destul de repede abandonate.

Genul acesta de filme a fost însă repede dat uitării, odată cu dezvoltarea imediată a unor noi mijloace de expresie specific cinematografice.

Scenă din filmul „Cu orice preț”

Craiova

Zilele trecute a avut loc la Craiova plenara Consiliului regional A.R.L.U.S. Craiova. Plenara, la care au participat președinți și secretari ai consiliilor raionale și orașenești precum și activul voluntar al consiliului regional a dezbătut activitatea Consiliului regional, consiliilor raionale și orașenești și comisiilor A.R.L.U.S. din fabrici și instituții, comune și sate în perioada Lunii prieteniei romino-sovietice precum și sarcinile ce stau în fața organizațiilor A.R.L.U.S. în perioada lunilor de iarnă.

Dr. Mircea Dabija, președintele Consiliului regional A.R.L.U.S. a prezentat un referat cu privire la activitatea desfășurată de Consiliul regional A.R.L.U.S. în perioada Lunii prieteniei romino-sovietice. Tov. Ioana Stancoveanu, vicepreședinte al Consiliului regional A.R.L.U.S., a prezentat planul de muncă al Consiliului regional A.R.L.U.S. În cadrul plenarei, a fost supus spre dezbateră și un plan de perspectivă pentru anul 1961, prezentat de prof. dr. Alexandru Buia, vicepreședinte al Consiliului regional A.R.L.U.S.

Galați

Consiliul orașenesc A.R.L.U.S. Brăila a organizat zilele trecute, la Casa prieteniei romino-sovietice din Brăila, o manifestare de pri-

tenie cu prilejul împlinirii a 40 de ani de existență a Republicii Sovietice Socialiste Armene. A fost prezentată conferința „Realizările R.S.S. Armene în cei 40 de ani de existență”, după care a urmat un film.

Tot la Brăila, pentru cunoașterea limbii ruse de un număr cit mai mare de oameni ai muncii, comitetul orașenesc A.R.L.U.S. a organizat 20 de cursuri populare în întreprinderile și instituțiile orașului.

Arad

De curind, în cadrul Casei raionale de cultură din Aradul Nou a fost organizată, cu concursul Consiliului orașenesc A.R.L.U.S., expoziția: „Figura lui Lenin în arta plastică”.

Expoziția cuprinde câteva zeci de reproduceri fotografice după creațiile celor mai de seamă artiști plastici care s-au inspirat din viața și munca marelui geniu al proletariatului — V. I. Lenin.

Pitești

Peste 400 de oameni ai muncii din orașul Pitești au participat la audierea unei interesante conferințe intitulată „Constituția sovietică — expresie a celui mai înalt democratism”, expusă de juristul Ion Comănescu din București.

Baia Mare

Recent, la Vișeu de Sus, a avut loc plenara lărgită a Consiliului raional A.R.L.U.S., la care au luat parte președinții comisiilor A.R.L.U.S. din întreprinderile, instituțiile și comunele raionului. Cu acest prilej, s-a analizat activitatea Consiliului raional pe anul 1960 și s-a prelucrat planul de muncă al consiliului pe primul trimestru al anului 1961.

Turda

În centrul orașului Turda continuă să funcționeze o expoziție de stradă intitulată „Ilustrații la opera lui Lev Nikolaevici Tolstoi”. Panourile expoziției, cuprind numeroase fotocopii ale unor ilustrații celebre la cărți cunoscute ca „Război și pace”, „Anna Karenina”, „Învieerea” ș.a. scrise de marele clasic al literaturii ruse. În fața expoziției se opresc zilnic sute de oameni ai muncii, muncitori, funcționari, elevi, gospodine. Ei se înțilnesc astfel încă o dată cu eroii preferați din opera lui Tolstoi.

Timișoara

La Casa prieteniei romino-sovietice din Timișoara, prof. univ. Ștefan Nădășan, directorul bazei de cercetări științifice Timișoara a Academiei R.S.R., a ținut conferința intitulată „Creșterea producției industriale a Uniunii Sovietice în septenal”.

Hoteluri noi

La Moscova, în raionul Zareadie a început construcția celui mai mare hotel din U.R.S.S., cu o capacitate de 5.890 de locuri. Clădirea va avea 12 etaje și o formă simplă și modernă.

Camerele, prevăzute cu tot confortul, vor dispune în majoritatea lor de câte un singur pat. Complexul noii clădiri va mai cuprinde o sală de concert cu 3.000 de locuri, un cinematograful cu două săli, restaurante, cafe-nele.

Hotelul va fi construit din panouri prefabricate. Se vor folosi pe scară largă cele mai noi materiale de construcție ca aluminiul, sticla, masele plastice.

În jurul hotelului se va amenaja un parc întins.

„Celălalt hotel despre care vrem să vă vorbim se va înălța în centrul Moscovei, pe frumoasa stradă Gorki și se va numi „Național”.

Cum așa, s-ar putea întreba cititorii care știu că la Moscova mai există un hotel „Național”.

Foarte simplu. Autorii noului proiect, arhitecții I. Șeverzeaev, A. Boltinov, V. Voskresenski și inginerul T. Lacinova, s-au gândit ca lângă actualul hotel să fie construită o anexă. Primul etaj al acesteia va fi ocupat în întregime de cafele, bar, un salon de frizerie și coafură, și un hol enorm. Camerele vor ocupa celelalte etaje. Anexa și corpul principal al hotelului vor fi legate între ele printr-o galerie de sticlă. Vara, galeria va fi deschisă, așa că de pe strada Gorki se va putea intra direct în curtea interioară, unde vor fi amenajate o cafenea și un restaurant.

de beton armat trebuie reamenajate, readaptate, iar uneori pur și simplu dărâmate pentru a se ridica în locul lor altele. Noi ne-am propus să construim, cu mijloace industriale moderne, o întreprindere care să reziste acestei încercări și în același timp să fie frumoasă.

Reportaj din Novie Ceremuși

Serafim Nikolaevici Dobrinin, inginerul șef al institutului „Promstroiproekt”, îmi arată un proiect care ocupă aproape un perete întreg din biroul lui. Proiectul înfățișează o clădire nu prea înaltă, foarte luminoasă, înconjurată de copaci și straturi de flori. Parcă ar fi un sanatoriu, pitit într-un colț de parc cu vegetație abundentă.

— Asta-i o fabrică? Întreb eu uimit.

— Mai exact, nu una, ci

două... sub un singur acoperiș.

Proiectul acesta a luat naștere după apariția hotărârii C.C. al P.C.U.S. din mai 1959, cu privire la construirea în Moscova a citorva întreprinderi experimentale-model de tip nou. În convorbirea pe care a avut-o cu specialiștii sovietici și indieni de la uzina metalurgică din Bihlai, N. S. Hrușciiov a citat tipul acesta de clădiri ca model de rezolvare fericită a uneia dintre cele mai importante probleme de construcție.

— De obicei — îmi explică S. Dobrinin — clădirile industriale se construiesc pentru un termen de 50-70 de ani. Dar producția propriu-zisă se schimbă mult mai repede, din care cauză aceste „cutii” de piatră sau

Dobrinin. Vrem să verificăm cum „conviețuiesc” două întreprinderi care n-au absolut nimic comun între ele. În aceste fabrici nu vor exista secții, ateliere, iar documentația necesară se va face cu ajutorul mașinilor electronice. Aparatul de conducere va fi foarte redus.

Datorită strinsei cooperări cu alte uzine din Moscova, cele două fabrici noi nu vor avea nevoie de depozite, căci vor primi toate cele necesare direct din atelierele întreprinderilor respective. Pină și deșeurile, care de obicei zac în curtea fabricilor, dându-le un aspect de murdărie și dezordine, vor fi aici transportate în containere speciale.

— Dar pe proiect nu văd ferestre!

— Este încă una din particularitățile noii clădiri ca și faptul că va avea acoperișul absolut plat. Fiecare loc de muncă va fi în schimb bine luminat, iar aerul condiționat, cu temperatura constantă, va fi străbătut de raze asemănătoare celor solare.

Foarte ingenios este rezolvată problema răcirii atmosferei în timpul verii. Dintr-o fântână arteziană, apa va trece într-o instalație specială, în care va umezi și răci aerul pompat de afară. Pompe speciale vor ridica apoi apa „prelucrată” în felul acesta pe acoperișul clădirii, care se va transforma temporar într-o cadă imensă; stratul de apă va feri acoperișul de arșița soarelui.

— Și unde va fi evacuată apa caldă de pe acoperiș?

— Într-un bazin special care va fi construit în apropierea fabricii.

În încheiere, continuă S. Dobrinin, țin să vă mai spun ceva. Pe șantierul acestei întreprinderi experimentale se verifică nu numai metodele industriale de construcție și principiile absolut noi de organizare a proceselor de producție. Proiectanții studiază de pe acum o sumă de probleme de cea mai mare importanță: cum trebuie să fie întreprinderea de mâine, în ce condiții va lucra muncitorul sovietic la sfârșitul septenarului, dacă este bine organizată odihna lui în timpul pauzei de prinz...

Și un ultim amănunt: întreprinderea pe care v-am prezentat-o va fi dată în exploatare foarte curind: peste numai un an.

V. Belikov

POȘTA REDACȚIEI

BRUNO HERȘCOVICI — Iași: Institutul de biochimie al Academiei R.P.R. vă poate comunica datele care vă interesează.

IONEL GH. CRISTESCU — Drăgășani: Portarului echipei naționale de fotbal a U.R.S.S., Iașin, îi puteți adresa scrisoarea la clubul sportiv „Dinamo” din Moscova.

RADU CROITORES-CU — București: Vă sfătuim să scrieți ziarului „Medișinski rabotnik”, Moscova, 1-51, Rahmanovski pereulok 3, Secția informații. Explicați tot ce știți despre acel medicament. Tovarășii de acolo vă vor pune în legătură cu instituția respectivă.

LADISLAU IANCU-LESCU — Arad: Vă mulțumim pentru vederea trimisă. 1) Publicăm numai adrese de tineri sovietici. Dacă doriți să vi se publice adresa, scrieți revistei „Tineretul lumii”, Piața Științei nr. 1 București. 2) Evident, dacă cunoașteți limba rusă, e de preferat să corespondanți în această limbă cu tinerii sovietici.

ALEX. IONESCU — Tg. Mureș: 1) Între timp ați citit probabil răspunsul nostru (publicat în nr. 48 din 2 decembrie a. c.). Ne pare rău, dar nu putem utiliza materialul dv. deoarece nu are legătură cu specificul revistei noastre. 2) Ilya Ehrenburg nu se mai afla în București cind a sosit scrisoarea dv.

CORNELIA GHEN-CIULESCU — București: Nu s-a anunțat încă noul rol al lui V. Medvedev. A turnat foarte recent în „Dama de pică”, în care îl are ca partener pe Oleg Strijenov. Îi va parveni cu siguranță scrisoarea dacă o expediați pe adresa Casei cinematografice din Moscova („Dom Kino”, Moskva, G-69, ulița Vorovskovo nr. 33).

SCRISOARE
DIN
MOSCOVA

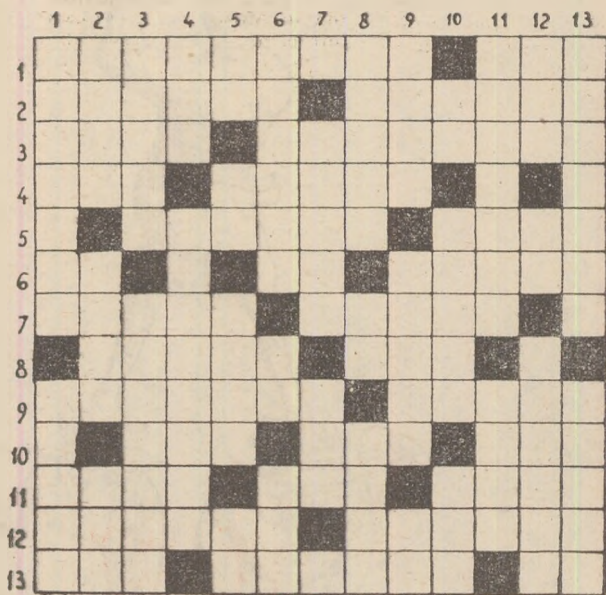
O casă a pornit la plimbare! Vehiculul este o nouă mașină sovietică, capabilă să transporte simultan 8 panouri prefabricate, cu o greutate totală de 17.000 kg.

II A I R N Ă

ORIZONTAL: 1) Evolu-
căză pe gheață — Sămînță
de... sanie. 2) Acoperit cu
zăpadă — „In cinci loi-
șoare / Stau cinci sufoare;
/ Zidurile crețe / Le țereșc
să-nghețe“ 3) Lipsită de
limpezime — Autorul ver-
surilor: — „Ia, eu fac ce
fac de mult / Iarna vis-
colu-l ascult / Crengile ru-
pindu-le, / Apele astu-
pindu-le, / Troienind că-
rările / Și gonind cin-
tăuile“ („Revedere“) 4)
Somnifer — „Iarna pe...“,
poezie de G. Coșbuc. 5)
Dezlănțuirii violente de
vânt, ploaie sau ninsoare
— Pe masă, în noaptea re-
velionului. 6) În toi! —
Joc nesfârșit! — Puternic,
răsunător. 7) Baletul pe
gheață... pe pînză! — Ve-
hicule de sezon. 8) Val —
Iarna l-a pustiit. 9) Incăl-
țăminte de iarnă — Se
poartă iarna peste încăl-
țăminte. 10) Riu în
U.R.S.S. — „Nici în casă,
nici afară / Stă de strajă
iarnă, vară“ — Prefix pen-
tru egalitate. 11) Remorcă
— Blănă de oaie (reg.) În
pomul de iarnă 12) Poveș-
tă — În grăsimile vege-
tale. 13) Frunzele pomului
de iarnă — Omul... sanie
— În pirtie!

kespeare — Haină de iar-
nă 2) Autorul tabloului
„Iarnă“ — Prefix pentru
opt — La biliard 3) Auto-
rul cîntecului „Cu sîniu-
ța“ — Frig moderat. 4)
Fir — Mingea de zăpadă a
munților. 5) Incepe nin-
soarea — În pu! — Nume
feminin — Tese! 6) Cai fru-
moși la sanie — Zece — Să-
mînță comestibilă. 7) Dar-
nic — A chiui. 8) A uita

— Alexandru — Bloc de
gheață plutitor. 9) Durere
(lig.) — Putere, vlagă
(reg.) — În loc! 10) Inceput
de negură! — Timp fru-
mos după ger — Frig
mare. 11) Materie primă
pentru focul din vatră —
Alt nume feminin. 12) Po-
por italic — Număr — Incăl-
țăminte de iarnă (pl.) 13)
Iarna se servesc calde —
Face sobe și căminuri.

VERTICAL: 1) „...de iar-
nă“, piesă de W. Sha-

Umor

Imi permiteți s-aprind?
desen de G. Korovkin

Accident...
desen de I. Cerepanov

Doamna cu câțelul

desen de V. Petrov

GOSPODINE!

FOLOȘIȚI CU INCREDERE CARNEA ȘI
PREPARATELE CONSERVATE PRIN FRIG:

- carne tocată
- carne de gătit
- pulpă de porc
- fripturi
- sărmăluțe în foi de viță
- șnițele pane cu cartofi prăjiți
- colțunași cu brinză
- perișoare cu verdeță
- tocană cu măruntaie

PRODUSELE CONSERVATE PRIN FRIG
IȘI PASTREAZĂ GUSTUL ȘI AROMA PRO-
DUSELOR PROASPETE ȘI SE GĂDESC DE
VINZARE LA MAGAZINELE: „ALIMEN-
TARA“, „COMALIMENT“ ȘI „APROZAR“.

PRODUCĂTORI!

Contractați cu Intreprinderea
D.C.A. cantități cât mai mari
de lână pentru a realiza ve-
nituri impor-
tante; unitățile
D.C.A. preiau
pe bază de
contract și de
achiziții orice
cantități de lână

Intreprinderea de industrie locală „MOBILA“ Focșani

produce diferite tipuri de mobilă: ca-
mere studio tip „Sibiu“, camere tip „Con-
stanța“, bucătării tip „Păltiniș“, bucătării tip
„Sibiu“.

Calitate superioară, execuție irepro-
șabilă, prețuri convenabile.

De vânzare la magazinele de specialitate.

FABRICA DE CONFECȚII
L.C. FRIG - CRANIOM

îmbrăcăminte produce
pentru
băieți și țele

UNIFORME SCOLARE
costume
PALTOANE ȘI PARDESIE
INTR-UN SORTIMENT BOGAT DE
modele, desene și culori

Predători, vinători!

Unitățile D. C. A.
colectează orice
cantități de piei
provenite din sa-
crificările anima-
lelor precum și
din vinat, la pre-
țuri avantajoase.
Predați pieile re-
zultate unităților
D. C. A.

Nu uitați!

Reînnoiți din timp abonamentele la

„VEAC NOU“

Trusturile yankee în Africa

Pășind pe calea dezvoltării independente, tinerele state africane sînt neliniștite căci colonialiștii nu vor să renunțe la Continentul Negru. Recent, li s-a făcut „cinstea” de a fi vizitate de notoriul spion american Loy Henderson, celebru prin comploturile și provocările organizate împotriva popoarelor din Orientul Apropiat și mijlociu. Deși țelul oficial al vizitei a fost extinderea rețelei de reprezentanțe diplomatice ale S.U.A. în Africa, în realitate diplomatul-spion a încercat să consolideze pozițiile monopolurilor americane în această zonă.

Morganii, Rockefellerii și Duponii caută să bată fierul cînt e cald. „Să nu lăsam să ne scape din mînă posibilitățile pe care le avem în Africa” — a cerut recent milionarul Averell Harriman, cunoscut fruntaș al partidului democrat din S.U.A. Dar descurcările oameni de afaceri ai Wall-Street-ului n-au nevoie de asemenea îndemnuri, căci ei jefuiesc de multă vreme acest continent cu bogății fabuloase. Înainte de cel de al doilea război mondial, volumul investițiilor de capital american în Africa era de 81 milioane de dolari. Acum acest capital atinge două miliarde dolari.

Africa este o sursă de materii prime strategice pentru monopolurile militare americane. Conform unui acord cu Belgia, S.U.A. își iau partea leului din cobaltul, uraniul și thoriul congolez. Companiile de aluminiu americane pun stăpînire pe zăcămintele de bauxită din Africa occidentală. Imperiul lui Rockefeller acționează în Sahara unde au fost descoperite mari rezerve de petrol. „Kenoat Copper Company” și „American Metals Corporation” pun mîna pe cuprul african, iar „Newmond Mining Corporation” pe zăcămintele de uraniu. „Republic Steel Corporation” și „United States Steel Corporation” își întind mîinile spre minerele de fier al Liberiei și spre manganul statului Cabon. „Union Carbide and Carbon Corporation” a cumpărat recent un pachet de acțiuni ale noii companii care exploatează uriașele zăcămintele de piroclor, (complex de minerale care conține tantal și metale rare) din provincia Kivu a Republicii Congo.

Dar pofta vine mîncînd. În ultimele luni în Africa au venit zeci de emisari ai Wall-Street-ului. Firmele „Whitney Company” și „Dillon Read Company” desfășoară în Congo o activitate febrilă. Vizitele făcute de agenții monopolurilor americane în Africa amintesc de pelerinajele la Mecca. În martie a vizitat continentul negru omul de afaceri Blankenheimer, în mai — Eugene Black, președintele Băncii internaționale de reconstrucție și dezvoltare, în august-septembrie — Averell Harriman, iar în octombrie — Nelson Rockefeller. Ca urmare a vizitei lor au fost întocmite planuri de „valorificare” a Africii cu participarea firmelor „United States Steel Corporation”, „Guaranty Trust Company”, „Aluminium Company of America” ș.a. Pentru martie 1961, a fost fixată la New York o conferință a celor mai mari monopoluri, la care vor fi elaborate planurile de acaparare a Africii de către capitalul particular. Oamenii de afaceri americani intenționează să creeze o bancă pe întreaga Africă, o companie de aviație pe întreaga Africă, o societate de aviație pe întreaga Africă, adică să instituie un monopol american în Africa.

S.U.A. încearcă să ademenească Africa prin făgăduieli vagi de „ajutor” economic. În afară de cele 100 de milioane de dolari acordate de Washington pentru... finanțarea activității O.N.U. în Congo, S.U.A. au alocat 20 milioane de dolari Africii Negre. E limpede că această sumă nu e decît o picătură într-un ocean în comparație cu ceea ce colonialiștii au jefuit din Africa; și tot o picătură într-un ocean în comparație cu necesitățile acesteia.

De la bun început, „ajutorul” american acordat țării Africii a fost dictat de considerente strategice și de tendința de a asigura companiilor americane acces la sursele de materii prime de pe continentul african. Exemplul Liberiei, care se află de 140 de ani sub călcîiul S.U.A. și a fost transformată într-o feudă a companiei „Firestone”, e cea mai bună dovadă a „binefacerilor” dolarului: 90 la sută din populația țării este analfabetă, iar venitul anual pe cap de locuitor atinge numai 40 de dolari.

„O analiză a ajutorului acordat de către S.U.A. Africii — scrie săptămînalul francez „Perspectives” — arată că 60 la sută din acest ajutor l-au primit țările legate de S.U.A. prin acorduri militare”.

Aceste țări au trebuit să plătească pentru pomană americană acceptînd crearea pe teritoriul lor de baze militare aeriene, din care o parte sînt transformate acum în baze pentru arme rachetă.

S.U.A. aprovizionează generos cu bani pe colonialiștii francezi din Algeria, trimițînd în Algeria personal tehnic pentru deservirea avioanelor furnizate tot de ei, îi extermină pe algerieni. Avioane de spionaj americane furnizează francezilor informații despre armata de eliberare națională a Algeriei. Toate acestea, în schimbul folosirii bazelor franceze din Africa de nord și ecuatorială. Cunoscuta comentatoare Geneviève Tabouis relevă solidaritatea Casei Albe cu Franța ca și strînsa colaborare dintre Londra și Washington în Africa. Eisenhower a declarat oficial că Portugalia — călăul Angolei și Mozambicului — e un „mare aliat” al S.U.A. În felul acesta se formează frontul unic al colonialiștilor în frunte cu Washingtonul.

Statele Unite se manifestă față de un jandarm și asupritor al libertății popoarelor. Congo este un exemplu de felul în care Washingtonul nu se dă în lături de la nimic pentru reprimarea luptei de eliberare a popoarelor africane.

V. Fetov

Un număr periculos...

...Planul Norstad...

Desen de Cik Damadian

Sesiunea N. A. T. O. de la Paris

IN CHINGA ALIANȚEI ATOMICE

Cartierul general al N.A.T.O. e în fierbere. Miniștrii de Externe, împreună cu cei de Război și de Finanțe al celor 15 state ale blocului nord-atlantic s-au întrunit pe malurile Senei, în sesiune anuală. Cu toate că lucrările sesiunii se desfășoară cu ușile închise, problemele discutate au încetat de multă vreme să mai constituie un secret: chiar conducătorii blocului agresiv au făcut o mare reclamă acestei sesiuni, caracterizînd-o dinainte ca „un moment crucial al existenței N.A.T.O.”

„Cînd e vorba să se discute problema dezarmării, guvernul republican din S.U.A. susține că nu-și poate lua nici un angajament deoarece la începutul lui ianuarie urmează să predea frînele noii administrații democratice, căreia vrînd să-i asigure un „timp de rodaj suficient” a impus ca a doua parte a sesiunii Adunării Generale a O.N.U. să înceapă în martie 1961. Dar în problema înarmării atomice a N.A.T.O., a înzestrării cît mai grabnice a Bundeswehrului cu armament atomic, a dislocării rachetelor pe teritoriile vest-europene sau a trimiterii submarinelor înzestrate cu rachete cît mai aproape de țărmurile Europei, actuala echipă de la Washington acționează ca și cum ar fi la începutul, nu la sfîrșitul guvernării sale. Conferința pentru interzicerea experiențelor cu armele atomice a fost întreruptă — după doi ani de discuții — pentru cîteva luni, dar la Paris înarmarea atomică este la ordinea zilei.

Apare evident că febrilitatea cu care se definitivează planurile înarmării atomice urmărește să pună viitorul guvern al S.U.A. în fața unui fapt împlinit.

Ce a luat în discuție actuala sesiune a Consiliului N.A.T.O., știe toată lumea: faimosul plan Norstad de transformare a N.A.T.O. în „a patra putere atomică”. Potrivit acestui plan, în 1961, pe continentul european vor fi formate forțe mobile, cu destinație specială, înzestrate cu arma nucleară.

Din aceste forțe vor face parte în mod inevitabil unități ale Bundeswehr-

ului, ceea ce înseamnă că militarii vest-germani vor avea acces direct la arma nucleară.

Planul Norstad nu face decît să copieze ideile lui Adenauer, Strauss și compania, concretizate în planul secret de inspirație vest-germană MC-70 și în faimosul „memorandum” al generalilor Bundeswehrului.

Contradicțiile nu pot fi evitate

Regizorii actualei sesiuni atlantice vor să înceapă contradicțiile dintre parteneri în mlaștina accentuării agresivității. Amplasarea bazelor de rachete pe teritoriul tuturor țărilor vest-europene și apropierea bazelor de submarine înzestrate cu rachete „Polaris” este considerată în cercurile conducătoare atlantice ca un remediu capabil să stringă atît de puternic în chingi pe toți partenerii atlantici, expunîndu-i unui destin comun, încît nici unul să nu mai îndrăznească să-și afirme cît de cît o poziție proprie. Dacă în momentul de față, S.U.A. și-au amplasat arma rachetă cu rază medie de acțiune în Anglia, Germania occidentală și Italia, după aplicarea planului Norstad cu privire la crearea „forței de șoc” a N.A.T.O., astfel de baze vor fi create și pe teritoriul Danemarcei, Belgiei, Luxemburgului, Olandei... Oricine își dă seama în aceste condiții de primejdie generată de aplicarea planului Norstad despre care săptămînalul laborist „Tribune” a scris că va însemna „transformarea Europei într-o uriașă bombă cu hidrogen”. Este evident că acest plan nu va contribui la realizarea „superiorității” militare a Occidentului, dar va împinge spre o încordare și mai pronunțată în relațiile internaționale.

Pe lîngă aceste țeluri pe cît de precise, pe atît de reprobabile, Washingtonul vrea la actuala sesiune a Consiliului N.A.T.O. să impună, cum se spune, și alți iepuri. Randolph Burges, reprezentantul permanent al S.U.A. la N.A.T.O., a propus oficial înaintea începerii lucrărilor sesiunii ca țările membre ale N.A.T.O. să „cumpere” ra-

chetele „Polaris” care vor fi instalate pe propriul lor teritoriu. După cum se vede, este un procedeu abil prin care guvernul S.U.A. încearcă — în actuala conjunctură dezastruoasă a dolarului — să arunce pe umerii partenerilor povara planului de supraînarmare. Totodată însă, reprezentanții americani invocă legea Mac Mahon care interzice să se încredințeze, fără o aprobare specială a Congresului, arme atomice altor state și solicită menținerea controlului asupra celor 100 de rachete „Polaris” și asupra depozitelor de arme atomice pe care intenționează să le creeze pe pămîntul vest-european. Unchiul Sam pare că zice prin aceasta protejaților săi vest-europeni: „Plățiți ca să deveniți magneți ale morții atomice!”

Cine va apăsa pe buton

Cine va fi imputernicit să dea ordinul de folosire a armamentului nuclear, este încă o problemă ce suscită controverse. „Egalitatea” partenerilor cere ca răspunderea să revină celor 15 țări. Dar după cum a scris ironic „Sunday Times” este dificil ca „pe buton să apese deodată 15 degete”. În realitate, după cum precizează agenția France Presse, „comandantul suprem al N.A.T.O. va fi singur în măsură să dea ordin de deschidere a focului”. În felul acesta, armele rămîn sub controlul strict al S.U.A., deoarece comandantul N.A.T.O. a fost întotdeauna un american.

Noile planuri agresive, a căror punere la punct se desfășoară în aceste zile în secret la Paris, sînt condamnate cu hotărîre de popoare. Pe bună dreptate, în Apelul către popoarele din lumea întreagă al reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești de pe cele cinci continente ale lumii, se arată: „Popoarele nu vor ca pe teritoriile lor suverane să rămînă baze militare străine; ele se pronunță împotriva pactelor militare agresive, care limitează independența țărilor lor și le pun într-o situație periculoasă”.

I. Manea